

O înklistimos le evreengo anda o Egipto

O exodo

leșirea evreilor din Egipt

Exodul

Exod 1-20, 32:1-34:17, 35:4-36:7, 40:34-38

O înklistimos le evreengo anda o Egipto

© Copyright Wycliffe Bible Translators Inc. 2019
Dallas

Această lucrare nu este încă în forma ei finală, și este posibil ca să fie revizuită sau corectată în viitor. A fost verificată cu atenție, dar am fi recunoscători dacă ne-ați aduce la cunoștință orice greșală. Textul poate fi folosit în biserică, acasă, în școli sau în publicații necomerciale. Această traducere a fost pregătită pentru vorbitorii de limba romani (ursarilor din Oltenia).

Vă rugăm să ne contactați la roma_info@wycliffe.org dacă v-ar fi de folos o carte tipărită.

Această lucrare vă este pusă la dispoziție sub **Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0**. Puteți să copiați și redistribuiți această lucrare doar nemodificat, în orice mediu sau format, cu atribuire potrivită, sub aceeași licență. Puteți copia textul în întregime sau în parte, dacă porțiunile selectate nu schimbă sensul originalului.

Nu puteți folosi această operă în scopuri comerciale.

Dacă reajustați, transformați sau construiți pe baza lucrării, nu veți putea distribui lucrarea modificată, în nici un mod sau context.

Ăk kuvînto mai anglal

Kate arakhadol e traducerea ande cib e romani. E traducerea ande cib e romani folosisardeas mai but versiuni andai cib e gagikani, hai si bazome hai verifikime pe versiunea originalo andai cib e ebraiko.

Ăl evreea ni kamen te phenen o anav le Devlesko, kai si ramome YHWH , hai pelo lenghe mișto te phenen Rai. Hai kodolaske i ame folosis e vorba RAI.

Traducisardem anda o Lil o Sfinto le Devlesko le dorințasa ka o poporo romano te daștin te avel len bucuria te pringianen le Devles hai te pașon pașa Leste.

Prefața

În această cărtică găsiți traducerea mai multor porțiuni din Exod în limba rromilor (ursarilor din Oltenia – S.Vlax) folosind alfabetul românesc.

Pentru această traducere în limba rromilor s-au folosit mai multe versiuni în limba română, dar ea este bazată pe, și verificată cu textul original (limba ebraică).

Din respect pentru Dumnezeu, de peste 2000 de ani evreeii au tradiția să nu pronunțe numele Lui (YHWH), și de aceea au găsit cu cuvîntă să spună Domnul. De aceea și noi am folosit cuvîntul RAI.

În Biblie apară și cuvîntul „Domnul” (adon), pentru care am folosit „Rai”, scris cu litere normale.

Sunt anumite locuri în traducere unde a fost necesar să se adauge unele cuvinte ca să nu fie greșit înțeleasă traducerea. Aceste cuvinte sunt indicate așa.

Am tradus Cartea Sfântă a lui Dumnezeu cu dorința ca poporul rrom să găsească bucuria cunoașterii lui Dumnezeu și să se apropie de El.

slava le RAieski pherdeas o than lesko beșimasko.

³⁶ Kabor înkeardeas lengo phirimos, ăl israelițea telearenas kana vazdelas pes o noro poa korto, ³⁷ hai kana ni vazdelas pes o noro ni telearenas, gi an-

do ghes kana vazdelas pes. ³⁸ O noro le RAiesko sas opral po korto o ghes. Hai e reat sas iag ando noro angla ăl iakha sa-oră khereski le Israeloske kabor înkeardeas lengo phirimos.

len kaşt akaciako anda saoră bukea kai trăbulas kerde, ande les. ²⁵ Saoră giuvlea kai hakeardeonas, kataies pe vastența hai andines so kerdes: thav albastro, vişinio hai lolo hai ino sano. ²⁶ Hai saoră giuvlea kai țindea len o ilo hai hakeardeonas, kătănisardes bal buzneako. ²⁷ Ȃl bulibaşa andines bara onixoske hai aver bara anda o astarimos p-e jilekta hai po kolin. ²⁸ Andines i bukea anda save kerdeol khandimos hai untdelemno: andai lumina, anda o untdelemno makhimas-ko, hai anda e tămîia kai khandel şukar. ²⁹ Kadea andines daruri le RAieske Ȃl israeliţea, murş hai giuvlea, saven țindelas len o ilo, kai kamnes te den anda saorî buki poruncime katar o RAI prin o Moisea.

³⁰ O Moisea phendeas le israeliţenghe:
— Dikh, o RAI alosardeas le Beţaleelos le Uriesko, o ciavo le Huresko, anda o neamo le Iudasko. ³¹ Pherdea les le Duhosa le Devlesko, gogheasa, hakearimasa hai pringianimasa, te kerel saoră felo bukeango, ³² hai te gianel sar trăbul kerde Ȃl bukea: anda sumnakaste, anda ruposte hai anda bronzoste, ³³ hai anda o cinimos le barăngo le ciutimaske, hai andai buki le kaşteski: te kerel saoră feluri bukeanghe şukar. ³⁴ Dinea les o daro te sikavel i avren, les hai le Oholiabos le Ahisamakosko, anda o neamo le Danosko. ³⁵ Pherdea len hakearimasa kaşte keran hai te gianen sar te keran bukea şukar, te brudon thavesa albastro, vişinio hai lolo hai ino sano, hai te suven; te dikhen sar te keran saoră feluri bukeanghe şukar hai te keran len.

36 ¹ O Beţaleel, o Oholiab hai saoră

ră manuş kai hakeardeon, saven o RAI kerdea len gogheasa hai hakearimasa te gianen sar te keran o than o sfinto, trăbul te keran sea pala sar poruncisardeas o RAI.

O poporo anel daruri anda o korto

² O Moisea dineas mui le Beţaleelos, le Oholiabos hai saoră manuş kai hakeardeon, saven o RAI kerdea len gogheasa, sea kola kai țindea len o ilo, te aven hai te keran e buki. ³ Liles katar o Moisea saoră daruri save andinesas len Ȃl israeliţea te keran o than o sfinto. Hai o poporo sa mai anenas lenghe daruri, andă fiosavi deteherin. ⁴ Atunci saoră manuş kai hakeardeonas, save kerenas saoră bukea ko than o sfinto, fiosavo katar pi buki, aviles ⁵ hai phendes le Moiseaske:

— O poporo sa mai anel but mai but dă kabor trăbul te keran Ȃl bukea kai poruncisardeas o RAI.

⁶ O Moisea ciuteas te den mui ande tabăra:

— Koniva, kă si murş, kă si giuvli, ta na mai keran daruri anda o than o sfinto!

Kadea oprisardeas le poporos te mai anen daruri. ⁷ Areslos o materialo anda saoră bukea, hai i mai acilos.

E slava le RAieski pherdilis o than leske beşimasko kana sas sfinţome katar Ȃl raşaia

40 ³⁴ O noro uciardeas o korto le malaiimasko hai e slava le RAieski pherdeas o than leske beşimasko. ³⁵ O Moisea ni daştilas te gial ando korto le malaiimasko, kă o noro beşelas opral pă leste, hai e

O înklistimos le evreengo andai robia le Egiptoski

(O înklistimos 1–20; 32–33; 34:1-7; 35:4-35; 36:1-7; 40:34-38)

O exodo

Ȃl evreea ando Egipto

(1:1–11:10)

Ȃl evreea sas kerde robu ando Egipto

1 Kadala si Ȃl anava le ciavenghe le Iraeloske, save gheles ando Egipto le Iakovosa, fiosavo pe fameliasa: ² o Ruben, o Simeon, o Levi hai o Iuda, ³ o Isahar, o Zabulon hai o Beniamin, ⁴ o Dan hai o Neftali, o Gado, hai o Aşer. ⁵ Le Iakovoske ciave hai lenghe ciave sas dă sea ieftadeşa. Atunci o Iosif sas ando Egipto. ⁶ O Iosif mulos, hai saoră phral leske, hai saoră manuş kai traiisailles atunci. ⁷ Ȃl israeliţea kerenas ciave, bariles, butiles hai aresles but zurale. Hai pherdilos o them lendar.

⁸ Sas Ȃk thagar nevo ando Egipto kai ni aşundeas anda o Iosif. ⁹ Ov phendeas pe poporoske:

— Ita kă o poporo le israeliţengo si mai but hai mai zuralo dă sar amende. ¹⁰ Trăbul te phirados amen gogheasa lenţa, kaşte na buteon. Hai kana si te avel dak război, si te kiden pes i on amare duşmaenţa, si te mardeon kontra amari hai si te înklen anda o them.

¹¹ Ciutes opral pă lende manuş te keran len te keran buki phari te banghe-

ren len. Vazdes Ȃl foruri o Pitom hai o Ramses, kaşte aven Ȃl magazii le faraonoske. ¹² Dar kabor sas on banghearde mai but, kadea buteonas hai bareonas, hai Ȃl egipteia uronas len hai daranas katar Ȃl israeliţea. ¹³ Kodolaske Ȃl egipteia kerde le israeliţen te keran buki i mai phari. ¹⁴ Kerde lenghi viaţa kerki le phare bukeanţa varniţasa hai kărămida-sa hai saoră feluri bukeake poa kîmpo. Andă saoră bukea kadala, Ȃl egipteia sas bi milako.

¹⁵ O thagar le Egiptosko phendea le moaşenghe le evreenghe, kai bucionas Şifra hai Puia:

— ¹⁶ Kana ajutina le giuvlean le evreenghe kaşte keran, te dikhen păl dui bar, hai kana avela ciavo, te mudaren les! Hai kana avela cei, te muken lan te trail!

¹⁷ Dar Ȃl moaş darailles katar o Del hai ni kerdes so poruncisardeas lenghe o thagar le Egiptosko, hai mukles le ciaven te train. ¹⁸ O thagar le Egiptosko dineas mui le moaşen hai phendea lenghe:

— Soste kerden kadea hai muklen le ciaven te train?

¹⁹ Ȃl moaş dine anglal le faraonos:
— Ȃl giuvlea le evreenghe nai sar Ȃl egipteance. On si zurale hai keran gi kana te avel e moaşa.

²⁰ Kodolaske o Del kerdea mișto le moșenghe, hai o poporo butilos hai are-slos but zuralo. ²¹ Kă ăl moașe daranas katar o Del, ov dinea len ciave. ²² Atuncia o faraono dineas saoră poporos piro e porunka kaia:

— Kana avela ciavo, te ciuden les ando Nilo, hai kana si cei, te muken lan te trail!

O kerimos hai o hastraiimos le Moiseasko

2 Ăk manuș anda o neamo le Levesko lileasas dă romni le ceia le levistoski. ² E giuvli kadaia acilis khamni hai kerdeas ăk ciavo. Kana dikhleas kă si șukar, garadea les trin cion. ³ Kana ni mai daștisailis te garavel les, lileas ăk tîrna papuraki hai maklea lan smoolasa. Ciuteas le ciaves andă late hai laciardea lan mașkar ăl tresti p-e rig le Niloski. ⁴ Leski pheii vardilas dural, kaște dikhel so si te kerdeol leske.

⁵ E cei le faraonoski ghelis ko Nilo te naiol, hai ăl ceia kai sas lasa phirenas pașa o Nilo. Oi dikhleas e tîrna mașkar ăl tresti, hai dineas drom pe roaba te lel lan. ⁶ Putardea lan hai dikhleas le ciaves, hai dikh, ăk țîinoro rovindos. Sas lake mila lestar hai phendeas:

— Si ăk ciavo andal evreea.

⁷ Atunci e pheii le țîinorăski phendeas le ceake le faraonoski:

— Te giav te dav tuke mui ăk doika andal giuvlea le evreenghe kaște del ciucii le ciaves andă keo than?

— ⁸ Gia! — dinea lan anglal e cei le faraonoski. E ceiorf ghelis hai dinea mui le da le ciaveski. ⁹ E cei le faraonoski phen-dea lake:

— Le kal ciaves, de les ciucii andă muro than, hai pokinav tuke.

E giuvli lileas le ciaves hai dinea les ciuci. ¹⁰ O ciavo barilos, hai oi andinea les ke cei le faraonoski, hai ov sas lako ciavo. Ciuteas lesko anav Moisea:*

— Kă înkaldem les anda o pai.

O Moisea mudarel ăk egipteanos hai nașal ando Madiano

¹¹ O Moisea barilos, hai andăk ghes înklisto kă peo neamo hai dikhleas lenghe bukea pharea. Dikhleas ăk egipteanos kai marelas ăk evreeos, iekhes anda lesko neamo. ¹² Vardisardeas andă saoră riga hai dikhindos kă nai koniva, mudardeas le egipteanos hai garadea les ando kișai. ¹³ Înklistos i ando ghes koaver, hai dikhleas kă mardeon dui evreea. Phen-deas koleske kai nas les ciacimos:

— Soste des dab ke amales?

¹⁴ Ov phendeas:

— Kon ciutea tut mai baro hai krisari pă amende? Si tut dă gînd te mudares i man, sar mudardean i koles le egipteanos?

O Moisea darailos: „Ciaces gianglol pes.” ¹⁵ O faraono așundeas so kerdi-neailos hai kamnos te mudarel le Moiseas. Dar o Moisea nașlos katar o faraono hai beșlos ando Them Madian.

Beșlos pașa ăk haing. ¹⁶ Le rașas anda o Madiano sas les iefta ceia. On aviles

atunci kana on kurvina angla pe devla hai anena jertfe te keren sinia pe devlenghe, va dena tut mui i tut hai va hasa kă lenghi sinia, ¹⁶ hai te les anda lenghe ceia romnea ke ciavenghe, hai kana lenghe ceia kurvina angla pe devla, atunci va kerena i ke ciaven te kurvin angla lenghe devla. ¹⁷ Na ker tuke ăk del ciordino!

Ăl manuș anen daruri le Devleske

35 ⁴ O Moisea mai phendeas saoră manușanghe le israelițenghe:

— Ita so poruncisardeas o RAI: ⁵ Kon kamel te anel daro le RAieske, len anda so si tumen, hai te anen ăk daro le RAieske: sumnakai, rupo hai bronzo; ⁶ thav albastro, vișinio hai lolo, ino sano hai bal buzneako; ⁷ morkhea berbecenghe vopsime ando lolo hai morkhea delfinoske; kașt akaciako, ⁸ untdelemno andai lumina, khandimata anda untdelemnoste makhimasko, hai andai tămîia kai khandel șukar; ⁹ bara onixoske hai aver bara anda astarimos p-e jilekta hai po kolin.

¹⁰ Sea kai hakeardeon anda tumende te aven hai te keren sea so phendeas o RAI!

¹¹ O than kai si te beșel o Del: O korto hai lesko uciarimos, leske kopci, leske blăni, leske grinzi, leske stîlpi hai leske pîrne;

¹² o Kivoto le Devlesko hai leske grinzi, lako uciarimos hai e perdeaua kai si angla o Kivoto;

¹³ e sinia hai lake grinzi, hai saoră bukea kai si lasa, hai o marno kai ciul pes angla o Del;

¹⁴ o sfeșniko andai lumina pe bukeanța, leske kandlea hai untdelemno andai lumina; ¹⁵ o altari andai tămîia hai leske grinzi, o untdelemno anda o makhimos hai e tămîia kai khandel șukar, hai e perdeaua le udareski katar e intrarea le thaneski kai si te beșel o Del;

¹⁶ o altari anda o phabarimos dă sea, lesko grătari le bronzosko, leske grinzi hai saoră bukea leske; o ligheano pe pîrnesa;

¹⁷ ăl kovorea kai keren e bar, lenghe stîlpi, lenghe pîrne hai e perdeaua katar e poarta le bareaki;

¹⁸ ăl kile le kortoske, ăl kile le bareake hai lenghe dorea; ¹⁹ ăl țoale șukar le slujbake ando than o sfînto, ăl țoale sfînto le rașieske, le Aronoske, hai ăl țoale leske ciavenghe kai slujin sar rașaia.

²⁰ Saoră manuș le israelițenghe înklistes angla e Moisea. ²¹ Hai avile sea kai sas len ando ilo, sea kola kai placiuias len, hai andines ăk daro le RAieske kaște keren o korto le malaiimasko, anda sea so trăbulas othe hai anda ăl țoale sfînto. ²² Avile i muș hai i giuvlea, sea kai țîrdea len o ilo hai andine angrustea nakheske, țoarte, angrustea, salbe hai saoră feluri bukea sumnakaske. Fiosavo andineas o daro sumnakuno angla o RAI. ²³ Saoră kai sas len thav albastro, vișinio hai lolo, ino sano hai bal buzneako, morkhea berbecenghe vopsime ando lolo hai morkhea delfinoske, ande len. ²⁴ Saoră kai daștinias, anenas rupo hai har-koma ka daro le RAieske. Saoră kai sas

***2:10** Ande cib ebraiko o anav Moisea așundeol sar „înkaldem”.

— Muro mui ni va daştisa te dikhes les, kã o manuş ni daştıl te dikhel man hai te trail!

²¹ Hai o RAI phendeas:

— Ita si ãk than paşa mande, si te beşes p-e stînkã. ²² Kana va nakhela mîrî slava, si te ciav tut ando pharaiimos le stînkako, hai si te uciarav tut mîrî vastesa, gi kana nakhava. ²³ Pala kodoia si te vazdav muro vast, hai si te dikhes mîrã zeia, dar na muro mui.

Ăl table ăl neve le krisake

34 O RAI mai phendeas le Moiseaske:

— Cin dui table barãske sar kola anglal, hai me si te ramov pã lende ăl vorbe kai sas pãl table anglune, save phaglean len! ² Detehara av gata hai gia opre po Plai Sinai, beş othe angla man, po vîrfo le plaiesko! ³ Dar koniva ta na uştel tusa hai koniva ta na sikadeol pã saoro plai, hai paşa o plai kadava ta na han ăl brakhea, ăl buznea sau ăl guruva!

⁴ O Moisea cindeas dui table barãske sar kola anglune. Uştilos detehara andai reat hai uştilos po Plai Sinai, sar poruncisardeasas leske o RAI. Sas les ando vast ăl dui table le barãske. ⁵ O RAI muklea pes tele ando noro, beşlos othe paşa les-te hai dinea mui o Anav le RAIESko - ⁶ o RAI nakhlos angla leste hai dinea mui:

— O RAI, o RAI, savo si ãk Del pherdo dragostea hai lacimos, ni holeano sigo, leski but mila aciob^b hai kerel sea so phenel, ⁷ înceareel pi mila kã mii manuş, iertil e doş, e holi kontra leski hai o bezeh,

dar ciaces ni va arakhela bi doşako koles kai si doşalo, hai pedepsil ăl bezeha le dadenghe andãl ciave, hai andã lenghe ciave gi kã le trinengo hai le ştarengo neamo.

⁸ O Moisea dinea kocia p-e phuv hai înkinosailos. ⁹ Phendeas:

— Raia, kana sem lacio angla tute, rughiv tut te gias amenţa, Raia! Kear kana o poporo kadava si şãralo, iertisar amari doş hai amaro bezeh, hai le amen te acios kire!

¹⁰ Hai ov dineas anglal:

— Dikh, me kerav ãk phanglimos: angla saoro poporo kiro si te kerav minuni save nas kerde pã saorî phuv hai kã nici ãk neamo. Saoro poporo kai si andã tumare riga va dikhela e buki le RAIESki, kã ăl bukea save va kerava len anda tumende si daraiimaske. ¹¹ Le seama so porunciv tuke aghes! Ita, va durearava angla tute le emoriţen, le kanaaniţen, le hetişen, le ferezîţen, le hevîţen hai le iebuşıţen. ¹² Te avel tut grija ta na keres phanglimos le manuşãnta le themoski kai si te întiris, kaşte na avel ãk tharimos andã keo maşkar!

¹³ Ando than kadava, te peraven lenghe altarea, te phaghen ăl bar lenghe devlenghe hai te cinen ăl stîlpi le kaşteske kai înkion pes le zeeiţake Aşera. ¹⁴ Kã ni trãbul te înkion tut avre devleske, kã o RAI, savesko anav si: «Kamel tut numa anda peste», si ãk Del kai kamel tut numa anda leste. ¹⁵ Ferisao ta na keres phanglimos le manuşãnta le themoske! Te keresa phanglimos lenţa,

te înkalaven pai hai pherdes ăl jgheaburi kaşte pen ăl brakhea hai ăl buznea lenghe dadeske. ¹⁷ Dar aviles ăl ciobaia hai gonisardes e turma. Atuncia o Moisea uştilos, ajutisardea len hai dinea pai lenghe brakhean hai buznean. ¹⁸ Kana gheles khere kã lengo dad o Reuel, ov phendeas:

— Sar da avilen kadea sigo aghes?

¹⁹ On dine les anglal:

— ãk egipteano hastradea amen anda o vast le ciobaiengo hai kear înkaladea amenghe pai hai dea te pen ăl brakhea hai ăl buznea.

²⁰ Ov phendeas pe ceianghe:

— Hai kai si ov? Sostar muklen kadal manuşãs othe! Den les mui te hal!

²¹ I o Moisea kamnos te beşel ko manuş kodova, kai dinea les dã romni pe ceia le Sefora. ²² Oi kerdeas ãk ciavo, hai o Moisea ciuteas lesko anav Gherşom, kã phendeas: „Beşav andãk them strãiino.”

²³ Ando kadav baro timpo o thagar le Egiptosko mulos. Ăl israeliţea vakinas pes hai denas mui andai kauza le bukeanghe phare. Lengo zbãrîmos kã si robi areslos gi ko Del. ²⁴ O Del aşundeas lenghe vakimata hai andinea peske goghi anda peo phanglimos kerdo le Avraamosa, le Isakosa hai le Iakovosa. ²⁵ Vardisardeas karing ăl israeliţea hai hakeardeas len.

O Del del duma le Moiseasa anda o stufiş kai phabol

3 O Moisea sas ciobano pala-l brakhea hai buznea pe sokroske, o Ietro, o raşai le Madianosko. Ghelos le brakheanţa hai le buzneanţa gi încealtar e

mulani, hai areslos ko plai le Devlesko, ko Horeb. ² O Îngero le RAIESko sikadilos andãk flakãra iagaki, kai înklelas anda o maşkar ãk stufişãsko. So dikhleas o Moisea sas ãk stufiş kai leas pes iag, hai o stufiş ni sas phabardo. ³ O Moisea phendeas: „Si te dav man rigate te dikhav so bari buki si kadaia. Soste nai phabardo o stufiş?” ⁴ O RAI dikhleas kã ov del pes rigate te dikhel. Dinea les mui anda o maşkar le stufişãsko:

— Moise! Moise!

Ov phendeas:

— Italem!

⁵ O Del phendeas:

— Ta na aves mai paşã! Înkal ke sandalea andal pîrne, kã o than kai san si phuv sfînto.

⁶ Hai mai phendeas:

— Me sem o Del ke dadesko, o Del le Avraamosko, o Del le Isakosko hai o Del le Iakovosko.

O Moisea garadeas peo mui, kã daralas te dikhel le Devles. ⁷ O RAI phendeas:

— Ciaces dikhlem o pharimos mîrã poporosko ando Egipto. Aşundem lenghe zbãrîmata andai kauza kolenghi kai keren len te keren buki. Kã pringianav lenghe dukha, ⁸ avilem te hastravav len anda o vast le egipteieno hai te anav len anda o them kodova andãk them lacio hai baro, andãk them kai thabdel thud hai abghin, ando than kai beşen ăl kanaaniţea, ăl hetişea, ăl emoriţea, ăl ferezîţea, ăl hevîţea hai ăl iebuşıţea. ⁹ Hai ita kã ăl zbãrîmata le israeliţenghe aresles mande hai dikhlem kabor dã but uşteade len andãl pîrne ăl egipteia. ¹⁰ Akanak, gia tuke, va dava tut drom ko

^b34:6 Exodo 20:6

faraono. Înkal mîră poporos, le israeli-
țen, anda o Egipto!

O Del del drom le Moiseas ko thagar le Egiptosko

¹¹ O Moisea phendeas le Devleske:

— Kon sem me, kaște giav ko farao-
no, sau te înkalavav le israelițen anda o
Egipto?

¹² Ov phendeas:

— Dar me si te avav tusa. Dita sar si te
gianes kă me dinem tut drom: păce î-
nkalavesa le poporos anda o Egipto, si te
slujin le Devleske po plai kadava.

¹³ O Moisea phendeas le Devleske:

— Dikh, kana giava kăl israelițea hai
phenava lenghe: «O Del tumare daden-
go dinea man drom tumende»; hai pu-
cena man: «Savo si lesko anav?» So si te
phenav lenghe?

¹⁴ O Del phendeas le Moiseaske:

— Me sem kova kai sem. Kadea te phe-
nes le israelițenghe: «O ‘Me sem’ dinea
man drom tumende.»

¹⁵ O Del mai phendeas le Moiseaske:

— Kadea te phenes le israelițenghe:
«O RAI,* O Del tumare dadengo, o Del
le Avraamosko, o Del le Isakosko hai
o Del le Iakvosko, dinea man drom
tumende.» Kadava si muro anav pen-
tru totdeauna, kadea te încearen man
goghi andăk neamo andă aver neamo.

¹⁶ Gia, kide le phuren le Israeloske hai

phen lenghe: «Sikadilos manghe o RAI,
o Del tumare dadengo, o Del le Avraa-
mosko, le Isakosko hai le Iakvosko. Ov
phendeas: ‘Dikhlem mișto so kerdeol tu-
menghe ando Egipto,¹⁷ hai phendem: Si
te înkalavav tumen andai suferința le
Egiptoski hai si te înghearav tumen an-
do them le kanaanițengo, le hetițengo,
le emorițengo, le ferezitengo, le hevi-
țengo hai le iebușitengo, andăk them
kai thabdel thud hai abghin.’ »¹⁸ On si te
așunen tutar. Hai si te gias le phurența
le Israeloske ko thagar le Egiptosko hai
si te phenen leske: «O RAI, o Del le evre-
engo maladilos amența. Rughis tut te
mukes amen te gias drom trine ghesen-
go ande mulani, te anas phabarimata le
RAIeske, amare Devleske.»

¹⁹ Me gianav kă o thagar le Egiptosko
nai te mukel tumen te telearen gi kana
nai te kerav les me, vastesa zuralo.²⁰ Me
si te vazdav muro vast hai si te dav dab o
Egipto saoră felurența minunenghe an-
dă lengo mașkar. Pala kodoia si te del tu-
maro drom.²¹ Si te kerav kadal poporos
lacio anglal egipteia, hai kana telearena,
nai te telearen le vastența nanghe.²² Fi-
osavi giuvli te manghel katar pi vecina
hai katar kola kai beșen ando kher le ve-
cinako bukea ruposke, sumnakaske hai
hureaiimos, te hureaven tumare ciaven
hai tumare ceian. Kadea si te len ăl laci-
mata le egipteianghe.

***3:15** O kuvînto „Rai” ando originalo si Iahveh, kai hakeardeol: „Kova kai si”. Ăl
evreea ni kamen te phenen o anav le RAIesko, hai andă lesko than phenen „RAI”.
Kodolaske i ame phenas „RAI” anda o anav le Devlesko.

hai abghin! Dar me nai te giav tusa, ta na
mudarav tut po drom, kă san ăk poporo
șaralo.

⁴ Kana o poporo așundeas kadal vor-
be phare, sea jălisardes, hai koniva ni
hureadiles șukar. ⁵ O RAI phendeas le
Moiseaske:

— Phen le israelițenghe: «Sen ăk po-
poro șaralo! Te giavas tusa makar ăk
țîra, mudaravas tut! Akanak ta na hu-
readeos șukar, kaște dikhav so te kerav
tusa!»

⁶ Ăl israelițea ni mai hureadiles șukar
dă kana sas pașa o Plai le Horebosko.

O RAI maladeol le Moiseasa andăk korto avri andai tabăra

⁷ O Moisea vazdelas ăk korto mai dur
avri andai tabăra orkai gianas ăl isra-
elițea, hai ciuteas lesko anav: o korto
le malaiimasko. Orkana dakoniva kame-
las te pucel le RAIes, gialas ko korto le
malaiimasko, kai sas avri andai tabăra.
⁸ Orkana gialas o Moisea ko korto, sa-
oro poporo uștenas andă pîrnende; hai
beșenas ko udar pe kortosko, hai dikhe-
nas pala o Moisea, gi kana ov gialas ando
korto. ⁹ Kana o Moisea gialas ando kor-
to, o stîlpo le norosko mukelas pes tele
hai oprilas pes ko udar le kortosko, hai
o RAI delas дума le Moiseasa. ¹⁰ Saoro
poporo dikhelas o stîlpo le norosko ko
udar le kortosko hai uștenas hai înk-
nonas pes ko udar pe korturengo. ¹¹ O
RAI delas дума le Moiseasa iekh angla
avreste, sar del дума ăk manuș pe ama-
lesa. Pala kodoia o Moisea rilas pes ande
tabăra, dar lesko slujitori, o Iosua le Nu-
nosko, ăk tărno, ni înklelas anda o korto.

O RAI phenel kă si te avel pe poporosa

¹² O Moisea phendeas le RAIeske:

— Dikhes, tu phenes manghe: «În-
ghear kadal poporos!» Dar ni phendea
manghe kas va desa drom manța. Tu
phendea: «Pringianav tut po anav hai
san lacio angla mande». ¹³ Akanak, ka-
na sem lacio angla tute, sikav manghe
ke droma te pringianav tut, hai te avav
lacio angla tute i dakanara. Hai na bistar
kă o neamo kadava si keo poporo!

¹⁴ Hai ov dineas anglal:

— Me si te giav tusa, hai si te dav tut
pacea.

¹⁵ O Moisea phendea leske:

— Kana tu ni gias amența, na phen te
telearas katar! ¹⁶ Sar va gianena ăl ma-
nuș kă sem lacio angla tute, me hai keo
poporo, kana tu ni va giasa amența? Nai
kadea kă me hai keo poporo anda kadaia
nai te avas sar saoră poporea pa-i phuv?

¹⁷ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Si te kerav i so manghes manghe
akanak, kă san lacio angla mande hai
pringianav tut po anav!

¹⁸ O Moisea phendeas:

— Rughiv tut te mukes man te dikhav
ki slava!

¹⁹ Ov dineas anglal:

— Si te kerav te nakhel angla tute sa-
oro miștimos muro hai angla tute va dava
mui o Anav le RAIesko: kă sikavav laci-
mos kaske kamav te sikavav lacimos hai
si man mila katar kamav te avel man
mila!

²⁰ Dar mai phendeas:

leas o vițelo, saves kerdesas les on, hai phabardea les. Kerdea les prafo, ciuteas les po pai, hai dinea les te pen les ăl israelițea. ²¹ Hai phendeas le Aronoske:

— So kerdea tuke o poporo kadava, kã andean pã lende ăk bezeh kadea baro?

²² O Aron dineas anglal:

— Na le iag, muro rai! Tu gianes kã o poporo kadava gian karing o nasulimos.

²³ On phende manghe: «Ker amenghe ăk del kaște gial angla amende, kã o manuș kadava, o Moisea, savo înkaladea amen anda o Them le Egiptosko, ni gianas so kerdilos lesa.» ²⁴ Me phendem lenghe: «Kas si sumnakai, te înkalaven les pa peste!» Hai dine les manghe. Ciudem les ande iag, hai anda leste înklisto o vițelo kadava.

²⁵ O Moisea dikhleas kã o poporo sãlbãticisailos, kã o Aron kerdesas les te sãlbãticil pes, te asan leske dușmaia lestar. ²⁶ Ov beșlos ko mui le tabãrako hai phendeas:

— Kon si anda o RAI? Te avel mande!

Saoro neamo le Levesko kidineailles leste. ²⁷ Ov phendea lenghe:

— Kadea del duma o RAI, o Del le Israelosko: «Fiosavo anda tumende te phandel e sabia po mașkar, te nakhel andai tabãra katar ăk șãro kã aver, angle hai palal, hai fiosavo te mudarel pe phrales, pe amales hai pe vecinos!»

²⁸ O neamo le Levesko kerdesas o phendeas o Moisea, hai mules pașa trin mii manuș anda o poporo ando ghes kodova. ²⁹ O Moisea phendeas:

— Kã fiosavo anda tumende senas kontra tumare ciaveski hai tumare phraleski, de aghesara tume sen

ande slujba le RAieski, ka leski binekuvîntarea te avel aghes pã tumende!

O Moisea pale rughil le RAies te iertil le israelițen

³⁰ Andã le duiengo ghes o Moisea phendeas le poporoske:

— Kerden ăk bezeh but baro. Akana si te ușteav ko RAI: poate daștiva te kerav daicii te bistrel tumaro bezeh.

³¹ O Moisea boldineailos ko RAI hai phendeas:

— Rughiv tut! O poporo kava kerdeas ăk bezeh but baro! Kerde peske ăk del sumnakasko. ³² Dar akanak rughiv tut te iertis lengo bezeh! Kana ni, atuncia rughiv tut te khosav man anda keo lil savo ramosardean les!

³³ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Kon kerdeas bezeh kontra mîrî? Les si te khosav les anda muro lil! ³⁴ Gia hai înghear le poporos kai phendem tuke! Dikh, muro îngero va giala angla tute. Dar kana avela o ghes te pedepsiv len, si te pedepsiv len pala lengo bezeh!

³⁵ Kadea kã dineas dab o RAI le poporos anda soste kerdeas le vițelosa kerdo katar o Aron.

33 O RAI phendeas le Moiseaske: — Gia katar le poporosa saves înkaladean les anda o Them le Egiptosko, ando them anda savo halem sovel le Avraamoske, le Isakoske hai le Iakovoske: «Si te dav les ke ciavenghe!» ² Si te dav drom angla tute ăk îngero hai va goniva le kanaanițen, le emorițen, le hețițen, le ferezitițen, le hevițen hai le iebușițen. ³ Gia ando them kai thabdel thud

O Del sikavel le Moiseas so te kerel

4 O Moisea dineas anglal:

— Hai kana va phenena: «Ni sikadilos tuke o RAI», hai ni pakeana man, hai nai te așunen mandar?

² O RAI phendea leske:

— So si tut ando vast?

Ov dineas anglal:

— ăk rovli.

— ³ Ciude lan p-e phuv! — phendeas. Ov ciudea lan p-e phuv, hai e rovli kerdilis sap, hai o Moisea nașlos lestar.

⁴ Atuncia o RAI phendeas le Moiseaske:

— Întinzosar keo vast hai le les poreatar!

Ov întinzosardeas o vast hai astardeas les, hai kerdilos rovli andã lesko vast.

— ⁵ Kaște pakean kã sikadilos tuke o RAI, o Del lenghe dadengo, o Del le Avraamosko, o Del le Isakosko hai o Del le Iakovosko.

⁶ O RAI mai phendea leske:

— Ciu keo vast ando brăk!

Ov ciuteas o vast ando brăk hai înkaladea les. Hai dita kã e morkhi po vast sas nasfali, parni sar o iv. ⁷ O RAI phendeas:

— Ciu pale o vast ando brăk!

Ov ciuteas pale o vast ando brăk hai înkaladea les. Hai dikh kã o vast kerdilos pale sar saoro lesko trupo, sas ujo.

— ⁸ Kana nai te pakean tut, hai ni va așunena katar o angluno semno, va pakeana le dongo semno. ⁹ Kana ni va pakeana nici kadal dui semnea hai ni va așunena tutar, te les pai anda o Nilo hai te ciores les p-e phuv! O pai kai va lesa les anda o Nilo si te kerdeol rat p-e phuv.

¹⁰ O Moisea phendeas le RAieske:

— Ah muro Rai, me ni sem ăk manuș kai daștil te del duma mișto, nici mai anglal, hai nici makar dã kana tu des duma ke roboske. Kã mîrî cib hai e vorba si înkurkime.

¹¹ O RAI phendea leske:

— Kon kerdeas o mui le manușãsko? Hai kon kerel le manușãs muto sau șuko, te dikhel sau koro? Oare na me, o RAI?

¹² Gia! Me si te avav ke mosa hai si te sikavav tut so si te phenes.

¹³ O Moisea phendeas:

— Ah! Raia, de drom avre dakanikas!

¹⁴ Atuncia o RAI holeailos po Moisea hai phendeas:

— Keo phral o Aron, nai o levito? Gianav kã ov del duma mișto. Ita kã ov avel angla tute, hai kana va dikhela tut, si te bukuril pes andã peo ilo. ¹⁵ Tu si te des leske duma hai va ciusa ăl vorbe andã lesko mui, pentrukã me si te avav ke mosa hai leske mosa, hai si te sikavav tumen so si te keren. ¹⁶ Ov va dela duma anda tute le poporosa. Kadea kã ov si te avel tuke sar mui, hai tu si te aves leske sar Del. ¹⁷ E rovli kadaia le la ando vast, kaște keres ăl semnea lasa.

¹⁸ O Moisea teleardeas hai boldineailos kã peo sokro, o Ietro. Phendea leske:

— Rughiv tut, te muker man te telearav hai te boldav man kã mîră phral ando Egipto, kaște dikhav kana mai train!

O Ietro phendeas le Moiseaske:

— Gia paceasa!

O Moisea ril pes ando Egipto

¹⁹ O RAI phendeas le Moiseaske ando Madian:

— Gia, bolde tut ando Egipto, kã sea kai phirenas te mudaren tut mules!

²⁰ O Moisea lilea pe romnea hai pe ciaven, vazdea len opre pãl hãra hai teleardeas ando Them le Egiptosko. Lileas ando vast e rovli le Devleski.

²¹ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Kana boldesa tut ando Egipto, te keres angla o faraono saorã minuni kai ciav len tuke ando vast! Me si te kerav sar bar lesko ilo, hai ni va dela o drom le poporosko. ²² Te phenes le faraonoske: «Kadea del duma o RAI: ‘O Israel si muro ciavo o angluno. ²³ Phendem tuke: ‘De o drom mîrã ciavesko, kaște slujil manghe!’ Pentrukã ni des lesko drom, dikh kã si te mudarav ke ciaves le anglunes.’ »

²⁴ Ando timpo le phirimasko, andãk than kai beșenas p-e reat, maladea les o RAI hai kamnos te mudarel les. ²⁵ E Sefora lileas ãk bar askuțime, cindeas pe ciaves tele,^a hai le morkheasa makhleas ãl pîrne le Moiseaske phenindos:

— Tu san ãk rom ratesko anda mande.

²⁶ Hai o RAI muklea les. Sas andai kauza le cinimaski tele kã oi phendeas: „Rom ratesko!”

O Aron maladeol le Moiseasa

²⁷ O RAI phendeas le Aronoske:

— Gia angla o Moisea ande mulani!

Hai o Aron teleardeas hai maladeas le Moiseas ko plai le Devlesko hai ciumidea les. ²⁸ O Moisea phendeas le Aronoske sea so o RAI phendeas te phenel, hai saorã semnea kai porunciardeas leske te kerel len. ²⁹ O Moisea hai o Aron

dikhles pe dromestar hai kides saorã phuren le israelițenghe. ³⁰ O Aron phendeas sea so phendeasas o RAI le Moiseaske, hai o Moisea kerdeas ãl semnea angla o poporo. ³¹ O poporo pakeaias. Kadea așundes kã o RAI dikhleas le israelițen, hai kã dikhleas lenghe dukha. Dine kocia hai înkinosailles.

O Moisea angla o faraono

5 O Moisea hai o Aron pale gheles ko faraono hai phendes leske:

— Kadea del duma o RAI, o Del le Israelosko: «De o drom mîrã poporosko kaște slujin manghe sãrbãtorindos ande mulani!»

² O faraono dineas anglal:

— Kon si o RAI te așunav lestar hai te dav o drom le Israelosko? Me ni pringianav le RAIES, hai phenav tumenghe kadea: nai te dav o drom le Israelosko.

³ On phendes:

— Sikadilos amenghe o Del le evreen-go. Rughis tut te mukes amen te keras ãk drom trine ghesengo ande mulani kaște anas jertfe le RAIESke amare Devleske, ta na marel amen phare nasfalimasa sau le sabiasa.

⁴ O thagar le Egiptosko phendea lenghe:

— Moisea hai Aron, soste ni muken le poporos te kerel buki? Gian kã tumari buki!

⁵ O faraono mai phendeas:

— Ita kã o poporo kai kerel buki akanak butilos ando them, hai tume keren les ta na mai keren buki?

² O Aron dinea len anglal:

— Înkalaven ãl slaga le sumnakaske andal kan tumare romneanghe, le ciavenghe hai le ceianghe, hai anen len mande!

³ Saoro poporo înkaladeas ãl slaga le sumnakaske andal kan, hai andine len ko Aron. ⁴ Ov lilea len anda lenghe vast, kerdeas ãk tipari hai ciordeas ãk vițelo. On phendes:

— Israel! Ita keo del savo înkaladea tut anda o Them le Egiptosko!

⁵ Kana o Aron dikhleas e buki kadaia, vazdea ãk altari angla leste hai dineas mui:

— Tehara si te avel ãk sãrbãtoarea ande cinstea le RAIESki!

⁶ Andã le duiengo ghes uștiles detehara andai reat hai andines phabarimata dã sea hai jertfe paceake. O poporo beșlos te hal hai te pel, pala kodoia uștiles te khelen.

⁷ O RAI phendeas le Moiseaske:

— De tut tele sigo, kã keo poporo, saves înkaladean anda o Them le Egiptosko, rimosailles: ⁸ sigo dine pes rigate poa drom savo phendemas lenghe. Kerdes ãk vițelo anda sumnakaste bilado, înkinosailles angla leste, hai ande leske jertfe. Phendes iekh avreske: «Israel! Ita keo del savo înkaladea tut anda o Them le Egiptosko!»

⁹ O RAI mai phendeas le Moiseaske:

— Vardisardem po poporo kadava hai dikhlem kã si șãralo. ¹⁰ Akanak, mukman ka mîrî holi te phabol kontra lenghi hai te mudarav len! Dar anda tute si te kerav ãk neamo baro.

¹¹ Dar o Moisea rughisardeas le RAIES, pe Devles:

— RAIA! Soste les iag kontra ke poporoski, saves înkaladean les anda o Them le Egiptosko bare zuralimasa hai vastesa zuralo? ¹² Soste te phenen ãl egipteia: «Anda lengo nasulimos înkaladea len, kaște mudarel len pãl plaia hai kaște khosel len pa-i phuv?» Na mai holeao, hai muk tut katar o nasulimos kai kames te keres les ke poporoske! ¹³ Na bistar le Avraamos, le Isakos hai le Israelos, ke slujitorea, savenghe halean sovel pãtute: «Si te butearav tumare ciaven sar ãl steale le ceroske, si te dav tumare ciaven saoro them kadava, anda savo dinem duma, hai si te aciol lengo veșniko.»

¹⁴ O RAI muklea pes katar o nasulimos savo phendeas te kerel les pe poporoske.

¹⁵ O Moisea boldinealos hai dinea pes tele poa plai, hai ãl dui table le märturiake sas les andãl vast. ãl table sas ramome i pãl dui riga, pãk rig hai pã aver. ¹⁶ O Del kerdeasas ãl table, hai o ramomos sas o ramomos le Devlesko, hanado pãl table.

¹⁷ Kana o Iosua așundeas ãl zbãrîmata le poporoske, phendeas le Moiseaske:

— Ande tabãra si bașimos rãzboiesko!

¹⁸ O Moisea dineas anglal:

— Kadav bașimos nai o zbãrîmos kolengo kai mardes, nici o zbãrîmos kolengo kai hasardes; so așunav me si o zbãrîmos ghileako!

¹⁹ Kana o Moisea pașolas pașai tabãra, hai dikhleas o vițelo hai o khelimos, lileas iag, ciudeas ãl table anda o vast hai phaglea len ko pîrno le plaiesko. ²⁰ Li-

^a4:25 Geneza 17:10

- ⁸ **Înkear o Ghes le Odihnako hai sfințosar les!** ⁹ Șov ghes si tu bukeake, kaște keres saorî buki kire. ¹⁰ Dar o le ieftango ghes si o Ghes le Odihnako ciutino rigate le RAieske, ke Devleske. Ta na keres buki andă leste, nici tu, nici keo ciavo, nici ki cei, nici keo robo, nici ki roaba, nici keo animalo, nici o străiino kai si andă ke foruri! ¹¹ Kă andă șov ghes kerdeas o RAI o ceri hai e phuv, o baro pai hai sea so si andă lende, hai andă le ieftango ghes hodinisailos. Kodolaske binekuvintisardeas o RAI o Ghes le Odihnimasko hai sfințosardea les.
- ¹² **Cinstisar ke dades hai ke da,** kaște trais but ando them savo del les tuke o RAI, keo Del!
- ¹³ **Ta na mudares!**
- ¹⁴ **Ta na soves avre giuvleasa sau murșăsa kai nai kire!**
- ¹⁵ **Ta na ciores!**
- ¹⁶ **Ta na aves âk martori ohamno** kontra avrenghi!
- ¹⁷ **Ta na kames** o kher avresko, ta na kames le romnea avreskerea, nici leske robos, nici leske roaba, nici leske guruves, nici leske hăres, nici aver buki kai si avreski!
- ¹⁸ Saoro poporo dikhelas âl bubuiimata, âl strafaiimata, o așunimos le trîm-bițako hai o plai thuvesa. Kana o poporo dikhleas, izdraies, beșles dur ¹⁹ hai phendes le Moiseaske:
- De amenghe дума tu, si te așunas ciaces! Dar ta na del amenghe дума o Del, kaște na meras!
- ²⁰ O Moisea phendeas le poporoske:

— Na daran, kă o Del avilos kaște ciul tumen ke proba hai te avel tumen leski dar, ta na keren bezeh.

²¹ O poporo beșelas dur, dar o Moisea ghelos ko noro kalo andă savo sas o Del.

O Del phenel sar te keren o altari

²² O RAI phendeas le Moiseaske:

— Kadea te des дума le israelițenghe: «Pentrukă dikhlen kă anda o ceri dinem tumenghe дума, ²³ na keren aver devla anda ruposte, na keren devla sumnakaske anda tumende, ²⁴ dar ker manghe âk altari phuiako! Pă leste an phabarimata dă sea hai jertfe panceake: brakhea, buznea hai guruva! Orkai va anava tuke goghi muro anav, si te avav tute hai si te binekuvintiv tut. ²⁵ Kana anda barănde si te vazdes manghe âk altari, na vazde les anda barănde cioplime! Kă, kana keres buki daltasa leste, si te mahris les. ²⁶ Na vazde muro altari skărența, kaște na dikheol keo nanghimos pă leste!»

O poporo kerel bezeh, o Moisea rughil pes hai o Del iertil len

(32:1–34:35)

O vițelo le sumnakasko

32 Kana o poporo dikhleas kă o Moisea beșel but po plai, kidi-neailles pașa o Aron hai phende leske:

— Haida! Ker amenghe âk del kaște gial angla amende, kă o manuș kadava, o Moisea, savo înkaladea amen anda o Them le Egiptosko, ni gianas so kerdilos lesa.

E buki pharilis pale

⁶ Hai kear ando ghes kodova, o faraono dineas kadaî porunka kolenghe kai ciutes le poporos te keren buki, hai le bulibașanghe:

— ⁷ Ta na mai den suluma le poporos, sar mai anglal, te keren kărămizi, hai on te gian te kiden suluma. ⁸ Dar te manghen sa kodova număro kărămizengo kai kerenas les mai anglal, ta na manghen lenghe mai țira, kă si khaile: kodolaske den mui întotdeauna: «Muk amen te gias te anas jertfe amare Devleske!» ⁹ Te del pes but bukeako kadale manușanghe, te avel len bukeako, hai ta na mai phiren pala ohaimatende!

¹⁰ Kola kai ciunas le poporos te kerel buki hai âl bulibașa gheles hai phendes le poporoske:

— Kadea del дума o faraono: «Me ni mai dav tumen suluma. ¹¹ Gian tume te len tumenghe suluma katar va arakhe-na, dar nai te țțineol khanci anda tumari buki!»

¹² O poporo pharadilos andă saoro Them le Egiptosko te kiden so arakhen p-e miriștea ando than le sulumako.

¹³ Kola kai ciunas le poporos te keren buki silonas len, phenindos:

— Keren tumari buki andă fiosavo ghes, sar mai anglal kana sas suluma!

¹⁴ Mardes le bulibașan le israelițenghe, kai sas ciutine pă lende katar kola kai ciunas le poporos te kerel buki. Hai sas pușle:

— Anda soste ni kerden arakhi hai aghes, sar mai anglal, o număro le kărămizengo kai trăbulas kerdo?

¹⁵ Âl bulibașa le israelițenghe gheles te roven pes ko faraono:

— Soste phirados kadea ke robența? ¹⁶ Ke robenghe ni mai del pes suluma, hai sa phendeol pes amenghe: «Keren kărămizi!» Ita, ke robi si marde, dar keo poporo si doșalo.

¹⁷ O faraono dineas anglal:

— Khaile sen. Khaile! Kodolaske phenen: «Muk amen te anas jertfe le RAieske!» ¹⁸ Akanak, gian ke buki! Nai te del pes tumenghe suluma, hai si te keren sa kodov număro kărămizengo.

¹⁹ Âl bulibașa le israelițenghe dikhles andă so nasulimos sas, kana phendolas lenghe: „Nai te țiraol tumenghe khanci anda o număro le kărămizengo kai trăbul kerde andă fiosavo ghes.” ²⁰ Kana înkliste katar o faraono, malades le Moiseas hai le Aronos kai ajukearenas len. ²¹ Hai phende lenghe:

— Te dikhel tumen o RAI kaște krisol tumen! Tume kerden amen te khandas phares le faraonoske hai leske slujitorenghe, hai dinen len e sabia ando vast kaște mudaren amen!

²² O Moisea boldineailos ko RAI hai phendeas:

— Muro Rai, soste kerdean âk nasulimos kadea kadal poporoske? Soste dinean man drom? ²³ Dă kana dinean man drom ko faraono te dav leske дума anda keo anav, ov kerel i mai nasul le poporoske. Ni hastradean ke poporos dălok!

O Del pale phenel kã va hastravel le poporos

6 O RAI phendeas le Moiseaske: — Te dikhes akanak so si te kerav le faraonoske: andai kauza mîrã vasteski zuralo va dela lengo drom, andai kauza mîrã vasteski zuralo si te gonil len anda lesko them.

² O Del mai dineas дума le Moiseaske hai phendea leske:

— Me sem o RAI. ³ Me sikadilem le Avraamoske, le Isakoske hai le Iakovoske sar o Del o Mai Zuralo, hai nai kadea kã semas pringiando lendar i tala muro anav o RAI? ⁴ Kerdem i phanglimos lența te dav len o Them Kanaan, kai beșenas sar strãiinea. ⁵ Hai akanak așundem ăl vakimata le israelițenghe, saven înkearen len robi ăl egipteia, hai andem manghe goghi katar muro phanglimos. ⁶ Kodolaske phen le israelițenghe: «Me sem o RAI. Me si te înkavav tumen andai buki phari le egipteanghi, si te has-travav tumen anda lenghi robia, hai si te pokinav tumen mîrã vastesa zuralo hai phare krisimatența.

⁷ Me si te kerav tumen te aven muro poporo, me si te avav tumaro Del, hai si te pringianen kã me, o RAI, tumaro Del, sem kai înkaldem tumen andai phari buki le egipteienghi. ⁸ Si te înghearav tumen ando them kai halem sovel kã si te dav les le Avraamoske, le Isakoske hai le Iakovoske. Si te dav les tumenghe te avel tumaro them. Me sem o RAI.»

***6:3** Ando originalo nai klaro. Mai daștilas te hakeardeol: „hai ni semas pringiando lendar tala muro anav o RAI”.

⁹ Kadea dineas дума o Moisea le israelițenghe. Dar ni așundes lestar, kã lengo ilo sas înkheardo, hai lenghi buki phari. ¹⁰ Atuncia o RAI phendeas le Moiseaske:

— ¹¹ Gia, phen le faraonoske, o thagar le Egiptosko, kã trãbul te del o drom le israelițengo anda lesko them!

¹² O Moisea ruias pes ko RAI:

— Ita kã nici ăl israelițea ni așundea mandar. Sar si te așunel mandar o farono? Hai nici ni dav дума mișto.

O neamo le Moiseasko hai le Aronosko

¹³ O RAI dinea дума le Moiseaske hai le Aronoske hai dinea len drom te den дума le israelițenghe hai le faraonoske, o thagar le Egiptosko, kaște înkalen le israelițen anda o Them le Egiptosko.

¹⁴ Ita ăl phure lenghe neamurenghe: Ăl ciave le Rubenoske, o angluno kerdo le Israeloske: o Enoh, o Palu, o Hețron hai o Karmi. Kadala si ăl neamuri le Rubenoske. ¹⁵ Ăl ciave le Simeonoske: o Iemuel, o Iamin, o Ohad, o Iakin hai o Țohar; hai o Saul, o ciavo kerdo andak giuvli kanaanito. Kadala si ăl anava le ciavenghe le Leveske, sar sas amenghe phende: o Gherșon, o Kehat hai o Merari. Ăl bãrșa le Leveske sas ăk șãl hai treanda hai iefta bãrș. ¹⁷ Ăl ciave le Gherșonoske: o Libni hai o Șimeî, pe fameliența. ¹⁸ Ăl ciave le Kehatoske: o Amram, o Ițehar, o Hebron hai o Uzi-

¹² Te cius semnea pașa o plai anda o poporo hai te phenes: «Dikhen ta na ușten po plai sau te ciun o pîrno pã leske poghea! Orsavo va ciula peo pîrno po plai, trãbul te mudaren les! ¹³ Dar ta na ciun o vast pã kodo manuș, hai te mudaren les barãnța sau sãgețența! Manuș sau animalo le kheresko, ta na trail!» Dar kana va așundeola e trîmbița, te gian karing o plai!

¹⁴ O Moisea dinea pes tele poa plai ko poporo. Sfințosardea len, hai on thodes pe țoale. ¹⁵ Phendeas le poporoske:

— Te aven gata anda le trinengo ghes, ta na soven le romneanța!

¹⁶ Detehara andã le trinengo ghes sas bubuiimata, skãpãrimata hai ăk noro thulo po plai, așundineailos but zuralles ăk trîmbița, hai saoro poporo andai tabãra izdraias. ¹⁷ O Moisea înkaladeas le poporos andai tabãra te maladeon le Devlesa, hai beșles kãl poghea le plaieske. ¹⁸ O Plai Sinai sas sea numa thuv, kã o RAI dineasas pes tele pã leste ando mașkar le iagako. O thuv uștilos sar o thuv andãk baro kuptori, hai saoro plai izdralas zuralles. ¹⁹ E trîmbița așundinealis sa mai zuralles. O Moisea delas дума hai o Del delas les anglal mosa baro.

²⁰ O RAI dinea pes tele po vîrfo le Plai-esko Sinai. Dineas mui le Moiseas po vîrfo le plaiesko, hai o Moisea uștilos. ²¹ O RAI phendeas le Moiseaske:

— De tut tele hai phen le poporoske ta na nakhen o hotari karing o RAI te dikhen, kaște na meren but anda lende. ²² I ăl rașaia, save pașona pașa o RAI, i on trãbul te sfințon pes, ta na del len dab o RAI.

²³ O Moisea phendeas le RAieske:

— O poporo ni va daștila te uștel po Plai Sinai, kã phendean amenghe: «Ciuc semne pașa o plai te înceares les sfințol!»

²⁴ O RAI phendea leske:

— Gia, de tut tele hai pala kodoia uști pale le Aronoska! Ăl rașaia hai o poporo ta na nașan te ușten ko RAI, ta na del len dab.

²⁵ O Moisea dinea pes tele ko poporo hai phendea leske.

Ăl deș porunci

20 Atunci o Del phendeas saorã vorbe kadala:

— ² Me, o RAI, sem keo Del, savo înkaladea tut anda o Them le Egiptosko, o them le robeako.

³ **Ta na avel tut aver devla afer dã ma!**

⁴ **Ta na keres tuke idolea**, nici daicii kaște amear bukeanța kai si opre ando ceri, nici tele p-e phuv, nici andãl paia mai tele dã sar e phuv!

⁵ Ta na înkinos tut angla lende hai nici te mukes tut tsîrdino kaște slujis lenghe, kã me, o RAI, keo Del, sem ăk Del kai kamav tut numa anda mande. Hai pedepsiv ăl bezeha le dadenghe andãl ciave, gi kã le trinengo hai le ștarengo neamo kolengo kai uron man, ⁶ hai sikavav mila kai aciol gi kã le miako neamo anda kola kai iubin man hai așunen mîrã porunci.

⁷ **Ta na phenes o anav le RAiesko**, ke Devlesko bi grijako, kã o RAI ni va arakhela bi doșako koles kai va lela lesko anav bi grijako.

kă e buki si but phari anda tute, ni daş-tis te keres lan korkoro. ¹⁹ Akanak aşun man! Muk man te dav tut âk sfato, hai o Del te avel tusa! Beş angla o Del anda o poporo, hai înghear lenghe bukea angla leste. ²⁰ Sikav len âl krisimata hai âl sikaiimata, hai sikav lenghe o drom pã savo te gian hai so trãbul te keren!

²¹ Akanak alosar anda saoro poporo manuş gogheasa, kai daran katar o Del, andã save âl manuş te pakean, hai kai uron te len so nai ujo. Ciu len opral po poporo, te aven âl mai bare pã âk mia, pã âk şâl, pã peinda hai pã deş! ²² On te krison o poporo saoro timpo: saorã bukea âl bare te anen len angla tute, hai saorã bukea hurde te krison len on. Kadea ker mai uşuro ki buki, kã si te phiravena andãk than tusa! ²³ Kana va keresa e buki kadaia, hai o Del kadea phenel tuke, nai te aves înkheardo khinimastar, hai o poporo kadava va giala khere paceasa.

²⁴ O Moisea aşundeas katar o sfato pe sokrosko, kerdeas sea so ov phendeasas. ²⁵ Alosardeas manuş gogheasa anda sea o Israel hai ciutea len bulibaşa le poporoske, te aven âl mai bare pã âk mia, pã âk şâl, pã peinda hai pã deş. ²⁶ On krisonas o poporo saoro timpo: saorã bukea phare ande len angla o Moisea, hai saorã bukea hurde krisosardes on. ²⁷ Pala kodoia o Moisea lileas peske vast katar peo sokro, hai ov teleardeas andã peo them.

O Israel ko Sinai

19 Ando angluno ghes le cionesko trin, pala so înkliste âl israeliţea anda o Them le Egiptosko, aresles ande Mulani Sinai. ² Pala so teleardes katar o

Refidim, aresles ande Mulani Sinai hai o Israel beşlos othe ande mulani, kãl po-ghea le plaieske.

³ O Moisea uştilos ko Del, hai o RAI di-nea les mui poa plai:

— Kadea te des дума le khereske le Iakovosko, te phenes le israeliţenghe: ⁴ «Dikhlen so kerdem le Egiptoske hai sar phiradem tumen pãl phakea vulturoske hai andem tumen kathe mande. ⁵ Akanak, kana va aşunena mandar hai kana va încearena muro phanglimos, si te aven mîrã, mai kuci anda mande dã sar saorã poporea. Saorî phuv si mîrî, ⁶ dar tume si te aven manghe âk thagarimos raşaiengo hai âk neamo sfinto.» Kadala si âl vorbe kai trãbul te phenes len le israeliţenghe.

⁷ O Moisea ghelos hai dinea mui le phuren le poporoske hai poruncisar-deas lenghe saorã vorbe, save phen-dea leske o RAI. ⁸ Saoro poporo dineas anglal:

— Si te keras sea so phenel o RAI!

Kana o Moisea ghelos ko RAI te phenel leske so phendeas o poporo, ⁹ o RAI phendeas le Moiseaske:

— Dikh, si te avav tute andãk noro thulo, kaşte aşunel o poporo kana dav дума tusa, hai kaşte avel len întotdeauna pakeamos andã tute.

Hai o Moisea phendea le RAieske âl vorbe le poporoske. ¹⁰ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Gia ko poporo, sfinţosar len aghes hai tehara, hai ciu len te thoven pe ţoale. ¹¹ Te aven gata anda le trinengo ghes, kã andã le trinengo ghes o RAI si te del pes tele angla saoro poporo po Plai Sinai.

el. Âl bãrşa le Kehatoske sas âk şâl hai treanda hai trin bãrş. ¹⁹ Âl ciave le Merarioske: o Mahli hai o Muşi. Kadala si âl neamuri le Leveske, sar sas amenghe phende.

²⁰ O Amram lileas dã romni le phea pe dadeski, le Iokebeda, hai oi kerdea leske le Aronos hai le Moiseas. Âl bãrşa le Amramoske sas âk şâl hai treanda hai iefta bãrş. ²¹ Âl ciave le Iţeharoske: o Kore, o Nefeg hai o Zikri. ²² Âl ciave le Uzieloske: o Mişael, o Elţafan hai o Sitri.

²³ O Aron lileas dã romni le Elişeba, e cei le Aminadaboski, e phei le Nahşonoski, hai oi kerdea leske le Nadabos, le Abihunos, le Eleazaros, hai le Itamaros. ²⁴ Âl ciave le Koreske: o Asir, o Elkana hai o Abeasaf. Kadala si âl neamuri le koriţenghe.

²⁵ O Eleazar, o ciavo le Aronosko, lileas dã romni iekh andal ceia le Putieloske, hai oi kerdea leske le Fineeasos. Kadala sas âl phure le neamurenghe le levitenghe, fiosavo pe fameliasa.

²⁶ Kadala si kova o Aron hai kova o Moisea, savenghe phendeas o RAI: „Înkalen anda o Them le Egiptosko le israeliţen, oastea oasteasa!” ²⁷ On si kodola kai dine дума le faraonoske, o thagar le Egiptosko, kaşte înkalaven anda o Egipto le israeliţen. Kadala si kodova o Moisea hai kodova o Aron.

O RAI phendeas le Moiseaske hai le Aronoske te keren âl semnea

²⁸ Kana o RAI dinea дума le Moiseaske ando Them le Egiptosko, ²⁹ phendeas le Moiseaske:

— Me sem o RAI. Phen le faraonoske, o thagar le Egiptosko, sea so phenav tuke!

³⁰ O Moisea ruia pes le RAieske:

— Ita kã me ni dav дума mişto. Sar si te aşunel mandar o faraono?

7 O RAI phendeas le Moiseaske:

— Te gianes kã kerav tut sar Del anda o faraono, hai keo phral, o Aron, si te avel keo prooroko.

² Tu va phenesa sea so si te porunciv tuke me, hai keo phral, o Aron, si te phenel le faraonoske, kaşte del o drom le israeliţengo anda lesko them. ³ Dar me si te kerav o ilo le faraonosko bãrško. Kear kana kerava but semnea hai minuni ando Them le Egiptosko, ⁴ o faraono nai te aşunel tumen. Kadea kã le vastesa marav le Egiptos hai va înkalavava mîrã oşti anda o Them le Egiptosko, mîrã poporos, le israeliţen, hai bare krisimata si te avel pãl egipteia. ⁵ Hai va pringianena kã me sem o RAI, kana va întinzova muro vast po Egipto hai kana va înkalavava le israeliţen anda lengo maşkar.

⁶ O Moisea hai o Aron kerde kadea, kerdes so phendeas lenghe o RAI. ⁷ O Moisea sas les ohtodeşa bãrş, hai le Aronos ohtodeşa hai trin bãrş, kana dines дума le faraonoske.

E rovli kerdi sap

⁸ O RAI phendeas le Moiseaske hai le Aronoske:

— ⁹ Kana va phenela tumenghe o faraono: «Keren âk minunea!», te phenes le Aronoske: «Le ki rovli hai ciude lan angla o faraono!» Hai e rovli va kerdeola âk sap.

¹⁰ O Moisea hai o Aron gheles ko faraono hai kerdes sar phendeasas lenghe o RAI. O Aron ciudeas pi rovli angla o faraono hai leske slujitorea, hai e rovli kerdili ak sap. ¹¹ Dar o faraono dineas mui manuș gogheasa hai vrăjitoria, hai i on kerde sa kadea pe drabarimasa. ¹² Fiosa-vo ciudes pe rovli, hai kerdiles sapa. Dar e rovli le Aronoski haleas lenghe rovlea. ¹³ Dar o ilo le faraonosko kerdilos sar bar hai ni așundeas katar o Moisea hai katar o Aron, sar phendeasas o RAI.

O pai kerdo rat

¹⁴ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Le faraonos si les ilo zuralo, ni del o drom le poporosko. ¹⁵ Detehara gia ko faraono, kana si te înklel ko pai, hai ajukear les p-e rig le Niloski kaște maladeos lesa! Te les ando vast e rovli kai kerdilis sap, ¹⁶ hai te phenes: «O RAI, o Del le evrengo dinea man drom tute te phenav tuke: ‘De o drom mîră poporosko kaște slujil manghe ande mulani!’ Dar dikh kă gi akanak ni așundean. ¹⁷ Deci kadea del duma o RAI: ‘Ita sar si te pringianes kă me sem o RAI.’ Dikh man sar dav dab o pai le Nilosko le rovleasa anda muro vast, hai ov si te kerdeol rat ¹⁸ hai al mace anda o Nilo si te meren, kadea kă o Nilo si te khandel hai al egipteia nai te daștin te pen pai anda o Nilo.»

¹⁹ O RAI mai phendeas le Moiseaske:

— Phen le Aronoske: «Le ki rovli hai întinzosar keo vast karing al paia le Egiptoske: pâl paia le rîurenghe, pâl kanalea, pâl lakuri hai pâl orso kidimos paiesko!» On si te kerdeon rat, hai si te avel rat andă saoro Them le Egiptosko,

kadikita i andăl phirea le kașteske, hai i andăl phirea le barăske.

²⁰ O Moisea hai o Aron kerdes sar poruncisardeasas lenghe o RAI. Ov vazdeas e rovli hai dineas dab o pai le Niloske, angla o faraono hai leske slujitorea. Saoro pai le Nilosko kerdilos rat, ²¹ hai al mace anda o Nilo mules, kadea kă o Nilo khandineailos hai al egipteia ni mai daștinas te pen o pai le Nilosko. Sas rat andă saoro Them le Egiptosko. ²² Dar al vrăjitoria le Egiptoske kerde i on sa kadea pe drabarimasa. O ilo le faraonosko acilos sar bar hai ni așundeas len, sar phendeasas o RAI. ²³ O faraono boldinealos hai ghelos khere, hai ni ciuteas po ilo nici kadal bukea. ²⁴ Saoră egipteia hanades pașa o Nilo te arakhen pai pimasko, kă ni daștinas te pen pai anda o Nilo.

²⁵ Nakhles iefta ghes, păce dineas dab o RAI o Nilo.

Al broști pheren o them

8 O RAI phendeas le Moiseaske: — Gia ko faraono hai phen leske: «Kadea del duma o RAI: ‘De o drom mîră poporosko kaște slujil manghe! ² Kana ni desa lesko drom, si te dikhes sar ucirav saoro them kiro broaștența. ³ O Nilo si te avel pherdo broaște. On si te întin andă keo kher, andă ki hodaia kai soves, hai si te ușten andă keo pato, ando kher ke slujitorenge hai pă keo poporo, andă ke kuptorea hai andă ke bălăi kai frămîntin marno. ⁴ Al broaște si te हुten pă tute, pă keo poporo hai pă sea ke slujitorea.’ »

⁵ O RAI mai phendeas le Moiseaske:

¹⁴ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Ramosar ando lil kadai buki, kaște na bistren, hai phen le Iosuaske: si te khosav e amintirea le amalecițenghi tala o ceri.

¹⁵ O Moisea vazdeas ak altari hai ciuteas lesko anav „O RAI si muro steago”.

¹⁶ Hai phendeas:

— Ak vast karing o skauno le RAiesko! O RAI va mardeola le amalecițența, andăk neamo andă aver neamo!

O Ietro sikavel le Moiseas sar te krisil le poporos

18 O Ietro, o rașai le Madianosko, o sokro le Moiseasko, așundeas sea so kerdeas o Del anda o Moisea hai lesko poporo o Israel: kă o RAI înkala-deas le Israelos anda o Egipto. ² O Ietro, o sokro le Moiseasko, lileasas le Sefora, le romnea le Moiseaski, savi sas dini drom khere. ³ Lileasas i lake duie ciaven. Iekh buciolas Gherșom, kă o Moisea phendeasas: „Beșav sar străiino andăk them străiino”, ⁴ hai koaver buciolas Eliezer, kă phendeasas: „O Del mîră dadesko kerdea manghe mișto hai hastradea man katar e sabia le faraonoski.”

⁵ O Ietro, o sokro le Moiseasko, avilos le ciavența hai le romneasa le Moiseaski ande mulani kai beșelas ov, ko plai le Devlesko. ⁶ Dineas drom vorba le Moiseaske: „Me, keo sokro, o Ietro, avav tute ke romneasa hai ke duie ciavența.” ⁷ O Moisea înklisto angla peo sokro te ajukear el les, banghilos hai ciumidea les. Pușle pes sastimastar hai gheles ando korto. ⁸ O Moisea phendeas pe sokrosos sea so kerdeas o RAI kontra le faraonos-

ke hai kontra le Egiptoske anda o Israel, saoră pharimata kai avilesas pă lende po drom hai sar hastradea len o RAI anda lende. ⁹ Le Ietros falea les mișto anda saoro miștimos savo kerdea les o RAI le Israeloske, kă hastradea len anda o vast le egipteienge. ¹⁰ Hai o Ietro phendeas: — Binekuvintime te avel o RAI, ov savo hastradea tumen anda o vast le egipteienge hai anda o vast le faraonosko, ov savo hastradeas o poporo talal vast le egipteienge! ¹¹ Akanak pringianav kă o RAI si mai baro dă saoră devla: anda so kerdineailos kana phiradiles barimasa kontra le Israeloske.

¹² O Ietro, o sokro le Moiseasko, andineas le Devleske ak phabarimos dă sea hai jertfe te kerel ak sinia sfînto. O Aron hai saoră phure le Israeloske aviles te han le sokrosa le Moiseasko angla o Del.

¹³ Andă le duiengo ghes, o Moisea beșlos tele te krisol o poporo, hai on beșles andă pîrnende pașa leste dă ku detehara gi e reat. ¹⁴ O sokro le Moiseasko dikhleas sea so ov kerelas anda o poporo, hai phendeas:

— So keres le poporosa? Soste beșes tu korkoro, saoră poporosa pașa tute, dă ku detehara gi e reat?

¹⁵ O Moisea dineas anglal pe sokros:

— Kă o poporo avel mande kaște așunen so kamel o Del hai te keren. ¹⁶ Kana si len dak buki, aven mande. Me krisav mașkar lende hai kerav pringiande al krisimata hai al sikaiimata le Devleske.

¹⁷ O sokro le Moiseasko phendea leske:

— So keres nai mișto. ¹⁸ But si te khi-neos tu hai o poporo kadava, kai si tusa,

— Le ăk piri, ciu andă late ăk omero pherdo manasa hai ciu lan angla o RAI, kaște avel înkeardi anda tumare ciave.

³⁴ Pala e porunka dini katar o RAI le Moiseaske, o Aron ciutea lan angla e mărturia,* kaște înkeardeol. ³⁵ Ȃl israelițea hales mana saranda bărs, gi kana aresles andăk them kai sas manuș. Hales mana gi kana aresles kăł hotarea le Themoske Kanaan. ³⁶ O omero si le deșenghi rig anda ăk banița.†

O RAI dineas pai andai stînka

17 Saoro manuș le israelițenghe teleardeas andai Mulani Sin, phirindos andak than andă aver than, sar poruncisardeasas o RAI; hai beșles ko Refidim. Othe nas pai te pel o poporo. ² Atunci o poporo halea pes le Moiseasa:

— Den amen pai te peas!

O Moisea dinea len anglal:

— Soste han tumen manța? Soste pobin le RAies?

³ Bari truș sas le poporoske, hai rove-nas pes kontra le Moiseaski:

— Soste înkaladean amen anda o Egipto? Kaște mudares amen trușatar amare ciavența hai amare animalența?

⁴ O Moisea dinea mui ko RAI:

— So te kerav kadal poporosa? Mai ăk țira, hai si te ciuden barănța andă mande.

⁵ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Gia angla o poporo hai le tusa andal phure le Israeloske! Le ando vast e

rovli saveasa dinean dab o Nilo! ⁶ Dikh, me si te beșav angla tute p-e stînka le Horeboski. De dab e stînka, hai pai va thabdela anda late, ka o poporo te pel.

O Moisea kerdea kadea angla ăł phure le Israeloske. ⁷ Ciuteas o anav kodol thaneske „Masa hai Meriba”,‡ kă ăł israelițea halesas pes hai probisardesas le RAies:

— Si ciaces o RAI mașkar amende, sau nai?

O Israel marel le amalecițen

⁸ Aviles ăł amalecițea hai mardeonas le Israelos ko Refidim. ⁹ O Moisea phen-deas le Iosuaske:

— Alosar niște murș, hai gia te mardeos le amalecițența! Hai me si te beșav tehara po vîrfo le plaiesko le roveleasa le Devleski ando vast.

¹⁰ O Iosua kerdeas sar phendeasas leske o Moisea, înklistos te mardeol kontra le amalecițenghi. O Moisea, o Aron hai o Hur uștiles ando vîrfo le plaiesko. ¹¹ Kana o Moisea vazdelas peo vast, o Israel sas mai zuralo; dar kana mukelas peo vast tele, ăł amalecițea sas mai zurale. ¹² Kă ăł vast le Moiseaske sas khine, on liles ăk bar, ciute les tala leste, hai ov beșlos pă leste. O Aron hai o Hur înkearenas leske vast, iekh păk rig, hai aver pă aver rig; kadea kă leske vast aciles vazdine gi kana pelos o kham. ¹³ O Iosua mardeas le sabiasa le poporos le amalecițengo.

— Phen le Aronoske: «Întinzosar keo vast ke roveleasa păł paia le rîurenghe, păł kanalea, hai păł lakuri, te keres te înklen ăł broști pă o Them le Egiptosko!»

⁶ O Aron întinzosardeas peo vast păł paia le Egiptoske, hai înklistes ăł broști hai pherdes o Them le Egiptosko. ⁷ Dar i ăł vrăjitoria kerdes sa kadea pe drabarimasa: înkalades i on broști po Them le Egiptosko. ⁸ O faraono dineas mui le Moiseas hai le Aronos hai phendeas:

— Rughin tumen le RAieske kaște lel le broașten mandar hai katar muro poporo, hai si te dav o drom le poporosko te anen jertfe le RAieske!

⁹ O Moisea phendeas le faraonoske:

— Tu te phenes manghe kana te rughiv man anda tute, anda ke slujitoria hai anda keo poporo, kaște lel le broașten tutar hai anda ke khera! Nai te mai acion, numa ando Nilo.

¹⁰ Ov dineas anglal:

— Tehara.

Hai o Moisea phendeas:

— Kadea si te avel, kaște gianes kă konik nai sar o RAI, amaro Del. ¹¹ Ȃl broaște si te len pes tutar hai anda ke khera, katar ke slujitoria hai katar keo poporo: nai te mai acion, numa ando Nilo.

¹² O Moisea hai o Aron înkliste katar o faraono. Hai o Moisea dineas mui ko RAI andal broști savența dineasas dab le faraonos. ¹³ O RAI kerdeas sar mangleas o Moisea, hai ăł broaște mules andăł khera, andăł barea hai păł kîmpuri. ¹⁴ Kide len andă but grămezi, hai o them khandineailos. ¹⁵ O faraono dikhleas kă ăł bukea gian mișto, zureardeas peo ilo, hai ni așundeas lendar, sar phendeasas o RAI.

Ȃl țînțarea păł manuș hai păł animalea

¹⁶ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Phen le Aronoske: «Întinzosar ki rovli hai de dab o prafo le phuiako, hai si te kerdeol țînțarea andă saoro Them le Egiptosko!»

¹⁷ Kadea kerdes: o Aron întinzosardeas peo vast le roveleasa hai dineas dab o prafo le phuiako, hai kerdilos țînțarea păł manuș hai păł animalea le khereske. Saoro prafo phuiako kerdilos țînțarea andă saoro Them le Egiptosko. ¹⁸ Ȃl vrăjitoria kamnes te keren i on țînțarea pe drabarimasa, dar ni daștisailles. Ȃl țînțarea sas păł manuș hai păł animalea le khereske. ¹⁹ Hai ăł vrăjitoria phendes le faraonoske:

— Si o vast ăk devlesko!

Dar o ilo le faraonosko kerdilos sar bar hai ni așundeas lendar, sar phendeasas o RAI.

Ȃl makhea pherdes ăł khera

²⁰ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Uști detehara andai reat hai gia angla o faraono, kana avela te înklen avri te gial ko pai. Te phenes leske: «Kadea del дума o RAI: ‘De o drom mîră poporosko kaște slujil manghe!’ ²¹ Kana tu ni va desă o drom mîră poporosko, me si te dav drom makhea pă tute, pă ke slujitoria, pă keo poporo hai pă ke khera. Ȃl khera le egiptienghe si te aven pherde makhea, hai e phuv si te avel uciardi lendar. ²² Dar ando ghes kodova, me ni kerav sa kadea ando ținuto Goșen, kai beșel muro poporo, hai othe nai te aven makhea,

***16:34** E mărturia sas ando Kivoto le Devlesko. Exodo 25:16; 34:29.

†**16:36** Ando originalo banița si „efa”. Ȃk efa si lan kam bișthedui okale.

‡**17:7** Masa hakeardeol „proba” hai Meriba hakeardeol „cearta”.

kaște gianes kă me, o RAI sem ando mașkar ke themosko. ²³ Nai te kerav andă muro poporo sar si te kerav andă keo poporo. Tehara si te avel o semno kada-va.⁷ »

²⁴ O RAI kadea kerdeas. Avilos ăk roio baro makheango ando kher le faraonosko hai ando kher leske slujitorenge, hai andă saoro Egipto o them sas rimome katar ăl makhea.

²⁵ O faraono dinea mui le Moiseas hai le Aronos hai phendea lenghe:

— Gian te anen jertfe tumare Devleske kathe ando them!

²⁶ O Moisea dineas anglal:

— Ni daștis te keras kadea, pentrukă ăl jertfe kai anasa len le RAieske, amare Devleske, andal egipteia si giungalimos. Te keras, tala lenghe iakha, jertfe save anda lende si giungalimos, oare ni va mudarena amen on barănta? ²⁷ Trăbul te keras ăk drom trine ghesengo ande mulani hai othe va anasa jertfe le RAieske, amare Devleske, sar phenel amenghe.

²⁸ O faraono phendeas:

— Mișto, me dav tumaro drom te anen jertfe le RAieske, tumare Devleske ande mulani. Dar na gian prea dur! Rughin tumen anda mande!

²⁹ O Moisea dineas anglal:

— Așun! Kana înkleava tutar, si te rughev man le RAieske. Tehara ăl makhea va dureona katar o faraono, katar leske slujitorea hai katar lesko poporo. Dar ta na mai tharela amen o faraono, te na del o drom le poporosko te anel jertfe le RAieske!

³⁰ O Moisea înklistos katar o faraono hai rughisailos le RAieske. ³¹ O RAI kerdeas sar mangleas o Moisea: ăl makhea mukles le faraonos, leske slujitoren hai leske poporos. Ni mai acilis nici iekh. ³² Dar o faraono i de data kadaia zureardeas peo ilo hai ni dineas o drom le poporosko.

Ăl animalea nasfailes

9 Atunci o RAI phendeas le Moiseaske:

— Gia ko faraono hai phen leske: «Kadea del дума o RAI, o Del le evreengo: ‘De o drom mîră poporosko, kaște slujil manghe!’ ² Dar tu ni des lesko drom, hai mai înceares les. ³ Hai ita, si te dikhes o vast le RAiesko sar va anela ăk nasfalimos but pharo pă ke animalea poa kîmpo: păl grast, păl hăra, păl kămile, păl guruva, păl brakhea hai păl buznea. ⁴ Dar o RAI ni va kerela le animalenghe le Israeloske sar le animalenghe le egipteienghe, kadea kă nai te merel nici ăk animalo katar ăl israelițea. ⁵ O RAI phendeas kana: Tehara o RAI si te kerel kadai buki ando them.»

⁶ Hai o RAI kerdeas kadea andă le duiengo ghes. Saoră animalea le egipteienghe mules, dar andal animalea le israelițenghe ni mules nici iekh. ⁷ O faraono dineas drom manuș te dikhel so kerdi-neailos: hai ita kă nici iekh andal animalea le Israeloske ni mulos. Dar o ilo le faraonosko zurailos, hai ni dineas o drom le poporosko.

— Kadaia si o marno kai del les tumenghe o RAI te han les. ¹⁶ Ita so poruncisar-deas o RAI: «Fiosavo anda tumende te kidel kabor trăbul les, ăk omero* manușăstar, anda fiosavo anda lesko korto.»

¹⁷ Ăl israelițea kerdes kadea, hai kides aver mai but, aver mai țîra. ¹⁸ Hulavenas les le omerosa: kon kideasas mai but, nas les khanci opral, hai kon kideasas mai țîra, ni înghearelas lipsa khanceski. Kidenas kabor trăbulas fiosaves. ¹⁹ O Moisea phendea lenghe:

— Koniva ta na mukel anda leste gi detehara!

²⁰ Dar ni așundes katar o Moisea, hai aver mukles daicii anda leste gi detehara. Dar pherdilos kerme hai khandineailos. O Moisea holeailos pă lende. ²¹ Kadea kă andă saoră detehara, fiosavo kidenas kabor trăbulas les. Kana tatilis e vremea, bilalas.

O RAI phendeas le israelițenghe te hodinin pes andă le ieftango ghes

²² Andă le șovengo ghes kides duvar mai but marno, po dui omerea fiosavestar. Saoră manuș bare le poporoske aviles hai phendes le Moiseaske kadai buki, ²³ hai ov phendea lenghe:

— Kadea poruncisardeas o RAI. Tehara si o Ghes le Beșimasko, o Sabato sînto anda o RAI. Aghes peken kabor kamen, kiraven kabor kamen, hai încearen tumenghe i pentru tehara te han sea so acilos!

²⁴ Mukle lan gi detehara, sar phendeasas o Moisea, hai ni khandineailis hai ni kerdea kerme. ²⁵ O Moisea phendeas:

— Han les aghes, kă aghes si o Sabato ciutino rigate anda o RAI, aghes ni va arakhena les po kîmpo. ²⁶ Timpo șove ghesengo kiden les, dar andă le ieftango ghes, savo si o Sabato, nai te avel.

²⁷ Hai andă le ieftango ghes, aver anda o poporo înkliste te kiden les, hai ni arakhles les. ²⁸ Atunci o RAI prin o Moisea phendeas:

— «Gi kana ni încearen mîră porunci hai sikaiimata?» ²⁹ Na bistren kă o RAI dinea tumen o Sabato, kodolaske del tumen andă le șovengo ghes marno anda dui ghes. Fiosavo te aciol kai si: andă le ieftango ghes, koniva ta na înklet anda o than kai beșel.

³⁰ Kadea kă o poporo hodinisailos andă le ieftango ghes.

O Aron ciul rigate niște mana

³¹ O kher le Israelosko phendea kadal hamaske „mana”. Oi dikheolas sar e kugin le koriandroski, sas parni hai sas lan gusto lipiakı abghinasa. ³² O Moisea phendeas:

— Ita so poruncisardeas o RAI: «Te înceardeol ăk omero pherdo anda late anda tumare clave kai va avena pala tumende, kaște dikhen i on o marno savo dinem les tumenghe te han les ande mulani, pala so înkaldem tumen anda o Them le Egiptosko!»

³³ O Moisea phendeas le Aronoske:

*16:16 Ăk omero si kam dui okale.

na so si mișto angla leste, kana va lena seama katar leske porunci hai kana va înkearsa saoră krisimata leske, nai te dav tut dab nici âk boalasa saveasa dinem dab le egipteien; kă me sem o RAI kai sastearel tut.

²⁷ Aresles ko Elim, kai sas deșudui hanga paieske hai ieftadeșă palmieri. Beșles othe pașă o pai.

O marno anda o ceri

16 Saoră manuș le israelițenghe teleardeșes anda o Elim. Aresles ande Mulani Sin, kai si mașkar o Elim hai o Sinai, ando ghes le deșupangengo le duingo cion, păce înklistes anda o Them le Egiptosko. ² Hai saoră manuș le israelițenghe ruie pes kontra le Moiseaski hai le Aronoski ande mulani. ³ Ăl israelițea phende lenghe:

— Afi sas mai mișto te muleamas anda o vast le RAiesko ando Them le Egiptosko, kana beșasas pașă amare phirea le masăsa, kana hasas marno da cialosas! Kă anden amen andă kadai mulani kaște mudaren saoră manușăn kadalen bokhatar!

⁴ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Dikhlen kă si te kerav te del tumenghe marno sar brîșînd te avel tume hamos anda o ceri. Te înklet o poporo avri hai te kiden kabor trăbul len anda fi-osavo ghes, kaște ciav len ke proba: te dikhav kana va phirena pala muro sikaiimos sau ni. ⁵ Andă le șovengo ghes trăbul te pregătîn so andine khere, hai trăbul te avel duvar mai but dă sar kiden andă kolaver ghesa.

⁶ O Moisea hai o Aron phendes saoră israelițenghe:

— Reakeako va gianena kă o RAI si kodova savo înkaladea tumen anda o Them le Egiptosko. ⁷ Hai detehara va dikhena e slava le RAieski, kă așundeas tumare rovimata kontra leski. So seam ame, kaște roven tumen amari kontra?

⁸ O Moisea phendeas:

— Reakeako, kana o RAI va dela tumen mas te han, hai detehara marno te cialon, kă o RAI așundeas tumare rovimata kontra leski... Dar so seam ame? Ni ruie tumen kontra amari, hai kontra le RAieski!

⁹ O Moisea phendeas le Aronoske:

— Phen saoră manușănghe le israelițenghe: «Pașon angla o RAI, kă așundeas tumare rovimata!»

¹⁰ Hai ando timpo so delas дума o Aron saoră manușănghe le israelițenghe, dikhles karing e mulani, hai ita kă e slava le RAieski sikadilis ando noro.

¹¹ O RAI phendeas le Moiseaske:

— ¹² Așundem sar roven pes ăl israelițea. Phen lenghe: «Kana perel o kham, si te han mas, hai detehara va cialona marno; hai va gianena kă me sem o RAI, me sem tumaro Del.»

¹³ Păce pelos o kham aviles but prepelețe hai uciardes e tabăra, hai detehara pelos âk strato rouako ando juro le tabărako. ¹⁴ Kana lileasas pes e roua, dikh, p-e phuv sas daicii hurdo sar fulgi, hurdo sar bar brîșîndesko p-e phuv. ¹⁵ Ăl israelițea dikhles late hai phendes iekh avreske: „So si kadaia?” Kă ni gianenas so si. O Moisea phendea lenghe:

Ăl bube pâl manuș

⁸ O RAI phendeas le Moiseaske hai le Aronoske:

— Len prafo andă burnika andak kup-tori, hai o Moisea te ciudel les karing o ceri, angla o faraono. ⁹ Ov si te phardeol sar prafo pă saoro Them le Egiptosko, hai si te kerdeol bube hai bășici kai pakeon pâl manuș hai pâl animalea kai si pașă o kher andă saoro Them le Egiptosko.

¹⁰ On liles prafo anda o kuptori hai gheles angla o faraono, o Moisea ciudea les karing o ceri, hai kerdilos bube hai bășici kai pakeonas pâl manuș hai pâl animalea kai si pașă o kher. ¹¹ Ăl vrăjitoria ni daștisailles te sikadeon angla o Moisea andai kauza le bubenghi, kă ăl bube sas pâl vrăjitoria, sar pă saoră egipteia. ¹² Dar o RAI kerdeas sar bar o ilo le faraonosko, hai ni așundeas katar o Moisea hai katar o Aron, sar phendeasas o RAI le Moiseaske.

O brîșînd barăsa

¹³ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Uști detehara andai reat hai gia angla o faraono! Phen leske: «Kadea del дума o RAI, o Del le evrengo: ‘De o drom mîră poporosko kaște slujin manghe! ¹⁴ Pentrukă akanak si te dav drom saoră nasulimata mîră pă keo șăro, pă ke slujitoria hai pă keo poporo, kaște gianes kă koniva nai sar mande pă saorî phuv. ¹⁵ Gi akanak te întinzosardemas muro vast hai te demas tut dab phare nasfalimasa, tut hai ke poporos, sas te aves khoslo pa-i phuv. ¹⁶ Dar muklem

tut te mai trais, numa kaște sikavav tuke muro zuralimos, hai ăl manuș te den дума anda muro anav pă saorî phuv. ¹⁷ Hai tu sa mai vazdes tut kontra mîră poporoski: ni des lesko drom. ¹⁸ Ita, tehara, ko ciaso kadava si te dav brîșînd barăsa but, sar ni mai sas ando Egipto de kana si gi aghes. ¹⁹ Kadea kă akanak de drom manuș te kiden ăl animalea hai sea so si tut po kîmpo, ciu len ko adăposto! O bar si te del pă saoră manuș hai saoră animalea kai va aciona po kîmpo hai nai andine khere, hai si te aven mudarde.’ »

²⁰ Kodola andal slujitoria le faraonoske kai darailas anda soste phendeas o RAI, kides andă khera pe roben hai pe animalen. ²¹ Dar kola kai ni ciutes ko ilo o kuvînto le RAiesko mukles pe roben hai pe animalen po kîmpo.

²² O RAI phendeas le Moiseaske:

— Vazde keo vast karing o ceri, kaște del o bar andă saoro Them le Egiptosko, pâl manuș, pâl animalea khereske hai pă sea so bareol po kîmpo ando Them le Egiptosko!

²³ Kana o Moisea vazdeas pi rovli karing o ceri, o RAI dineas drom bubuiimata hai bar, hai strafealas gi ke phuv. O RAI kerdeas te marel bar pă saoro Them le Egiptosko. ²⁴ Marelas o bar hai strafealas ando mașkar le barăsko. O bar sas kadea dă nasul kă ni mai mardeasas bar sar kadava andă saoro Them le Egiptosko de kana si ov. ²⁵ O bar mardeas sea so sas po kîmpo andă saoro Them le Egiptosko, katar ăl manuș gi kăl animalea khereske. O bar mai mardeas sea so bareolas po kîmpo hai phagleas saoră dafia po kîmpo. ²⁶ Numa ando ținuto Goșen,

kai traiinas ăl israelițea, ni mardeas o bar.

²⁷ O faraono dineas drom te del mui le Moiseas hai le Aronos hai phendea lenghe:

— De data kadaia kerdem bezeh. Le RAies si les ciacimos, me hai muro poporo seam doșale. ²⁸ Rughin tumen le RAieske, kă seam ciaile katar ăl bubuiimata bare hai barăstar, hai si te dav tumaro drom, hai ni mai trăbul te beșen.

²⁹ O Moisea phendea leske:

— Kana înkleava anda o foro, si te vazdav ăl vast karing o RAI. Ăl bubuiimata si te oprin pes hai nai te mai marel o bar, kaște gianes kă le RAieski si e phuv! ³⁰ Dar tu hai ke slujitorea, gianav kă sa ni daran katar o RAI o Del.

³¹ O ino hai o orzo sas rimome, pentrukă le orzoske dineasas o spiko, hai o ino sas ande lulughi. ³² Dar kola ăl dui soiuri le ghiveske ni rimosailles, kă bareon mai palal.

³³ O Moisea teleardeas katar o faraono hai înklisto avri anda o foro. Kana vazdeas pe vast karing o RAI, ăl bubuiimata hai o bar oprisailles, hai ni mai dineas brîșînd p-e phuv. ³⁴ Kana o faraono dikhleas kă o brîșînd, o bar hai ăl bubuiimata oprisailles, sa ghelos angle le bezehăsa hai zureardeas peo ilo, ov hai leske slujitorea. ³⁵ O ilo le faraonosko sas sar bar hai ni dineas o drom le israelițengo, pala sar sas dino drom o Moisea katar o RAI te phenel.

Ăl lăkustea

10 O RAI phendeas le Moiseaske: — Gia ko faraono, kă zureardem lesko ilo hai i leske slujitorengo, kaște sikavav ăl semnea kadala andă lengo mașkar, ² hai kaște phenes ke ciavenghe hai le ciavenghe ke ciavenghe sar kerdem le egipteien te asan aver lendar hai so semnea kerdem andă lengo mașkar, hai kaște pringianen tume kă me sem o RAI.

³ O Moisea hai o Aron gheles ko faraono hai phende leske:

— Kadea del duma o RAI, o Del le evreengo: «Gi kana ni bangheos angla mande? De o drom mîră poporosko kaște slujin manghe! ⁴ Ando than kadava sa ni des o drom mîră poporosko, kadea kă tehara si te dav drom lăkuste pă saoră them kiro. ⁵ Si te uciaren o mui le phuiako, ta na mai daștil te dikheol e phuv, va hana so mai aciolas pala o bar, hai va hana saoră dafia kai bareon pă tumare kîmpuri. ⁶ Va pherena ke khera, ăl khera saoră slujitorenghe kire hai ăl khera saoră egipteinghe. Ke dada hai ăl dada ke dadenghe ni dikhles kadea daicii dă kana sas on p-e phuv gi ando ghes dă aghes.»

O Moisea boldinealos hai înklisto katar o faraono.

⁷ Ăl slujitorea le faraonoske phende leske:

— Gi kana o khancivalo kadava si te avel ăk pakostea anda amende? De o drom le murșăngo te slujin le RAieske, lenghe Devleske! Sa ni dikhes kă hasailos o Egipto?

ando pai o zuralo.

¹¹ Kon si sar tute mașkar ăl devla, RAIA? Kon si sar tute?

Mirin pes katar ki sfințenia!

Daran tutar hai slăvin tut!

Keres minuni!

¹² Întinzosardean keo vast o ciacio, hai înghițisardea len e phuv.

¹³ Ke bare milasa kai ni mai termenil pes

si te phiraves le poporos

anda savo pokindean,

hai ke zuralimasa si te îngheares len karing keo sfinto than.

¹⁴ Ăl poporea si te așunen kadai buki hai si te daran,

bari dar va lela le manușan

kai beșen ande Filisteia.

¹⁵ Atuncia si te daran ăl fameli le Edomoske,

hai ăl zurale manuș le Moaboske va izdrana trașatar.

Saoră manuș kai beșen ando Kanaan si te lel len sfîrșala.

¹⁶ Si te lel len ăk bari dar izdramasa. Kă keo vast si baro,

si te beșen păk than, sar ăk bar,

gi kana va nakhela keo poporo, RAIA!

Gi kana va nakhela keo poporo saves pokindean les.

¹⁷ Tu si te anes len hai va ciusa len po plai kai alosardean les,

ando than kai kerdean les

tuke te beșes, RAIA,

ko than o sfinto

savo ke vast kerde les, Raia!

¹⁸ O RAI va avela thagar veșniko.”

¹⁹ Kă ăl grast le faraonoske, leske urdona, hai leske manuș păl grast gheles ando baro pai hai o RAI andeas pă lende ăl paia le bare paieske. Dar ăl israelițea phirdes pă phuiate șuki ando mașkar le bare paiesko.

²⁰ E Maria e proorocița, e phei le Aro-noski, lileas ando vast ăk timpano, hai saoră giuvlea gheles pala late timpantența khelindos. ²¹ E Maria ghilabadea lenghe:

„Ghilaben le RAieske,

kă si but baro,

— ciudeas ando baro pai le grastes hai koles poa grast!”

O giamos ko Sinaia

(15:22–18:27)

O pai kerko ke Mara

²² O Moisea phendea le Israeloske te te-learen katar o Baro Pai le Trestieno. Aresles ande Mulani Șur, hai pala trin ghes giamaske ande mulani, ni arakhles pai. ²³ Aresles ke Mara, dar ni daștisailles te pen pai andai Mara, kă sas kerki. Kodolaske o than kodova ciute lesko anav Mara. ²⁴ O poporo ruia pes kontra le Moiseaski:

— So te peas?

²⁵ O Moisea dinea mui ko RAI, hai o RAI sikadea leske ăk kașt. Ciudea les ando pai, hai o pai kerdilos lacio. Othe dineas o RAI krisimata le poporos sar te train, hai othe ciutea len ke proba, ²⁶ hai phendeas:

— Kana va așunena mișto katar o glos le RAiesko, ke Devlesko, kana va kere-

²⁶ O RAI phendeas le Moiseaske:
 — Întinzosar keo vast karing o baro pai, ka ăl paia te bolden pes pâl egipteia, pâl lenghe urdona hai pâl lenghe manuș pâl grast!
²⁷ O Moisea întinzosardeas peo vast karing o baro pai, hai kana înklelas o kham, o baro pai boldineailos kă peo than. Ăl egipteia nașles katar o pai, dar o RAI ciudeas le egipteien ando mașkar le bare paiesko. ²⁸ O pai boldineailos hai uciardeas ăl urdona hai le manușan pâl grast, saorî armata le faraonoski, kola kai ciutesas pes ando baro pai pala-l israelițea. Nici iekh ni hastrailos. ²⁹ Dar ăl israelițea nakhlesas p-e phuiate șuki anda o mașkar le bare paiesko, hai o pai beșelas sar ăk zido andăk rig hai andă aver rig. ³⁰ Ando ghes kodova o RAI hastradeas le Israelos anda o vast le egipteien-go, hai o Israel dikhleas p-e rig le bare paieski le egipteien mule. ³¹ Kana o Israel dikhleas o baro zuralimos le RAiesko kerdo kontra le egipteienghi, o poporo darailos katar o RAI hai pakeaies ando RAI hai andă lesko slujitori, o Moisea.

E ghili le Moiseaski

15 Atunci o Moisea hai ăl israelițea ghilabades le RAieske e ghili kaia.

„Si te ghilabav le RAieske,
 kă ov si o mai baro
 — ciudeas ando baro pai le grastes
 hai koles poa grast.

² O RAI del man zuralimos,
 ghilabav anda leski kauza.
 Ov hastradea man.
 Ov si muro Del,

si te lăudiv les.
 Ov si o Del mîră dadesko,
 si te phenav kabor dă baro si ov.
³ O RAI si ăk luptători,
 lesko anav si o RAI.
⁴ Ciudeas ando baro pai
 ăl urdona le faraonoske hai leske
 armata.
 Ăl ofițerea le faraonoske ăl alome
 tasiles ando Baro Pai le Trestien-go.
⁵ Uciardea len o pai adînko,
 hai mukle pes ko fundo le bare
 paiesko
 sar ăk bar.
⁶ Keo vast o ciacio, RAia,
 si nemaidikhlo de zuralo,
 keo vast o ciacio, RAia,
 înkhearel le dușmaen.
⁷ Ke barimasa peraios ke phuv
 kolen kai ušten ki kontra.
 Des drom ki holi,
 hai phabarel len sar suluma.
⁸ Kana keo nakh phurdeas,
 o pai kidineailos andăk than,
 hai ăl valuri vazdineailos sar ăk
 zido,
 hai o pai adînko zurailos
 ando mașkar le bare paiesko.
⁹ O dușmano phenelas:
 «Si te giav pala lende,
 hai si te aresav len,
 va hulavava so lilem lendar.
 Si te lav sea so kamav,
 va înkalavava e sabia
 hai va mudarava len mîră
 vastesa!»
¹⁰ Tu phurdean, hai o baro pai uciardea
 len;
 sar o plumbo, gheles ko fundo

⁸ Kadea kă andines palpale le Moiseas
 hai le Aronos ko faraono. Ov phendea
 lenghe:
 — Gian hai slujin le RAieske, tumare
 Devleske! Dar kon hai kasa va giana?
⁹ O Moisea dineas anglal:
 — Si te gias amare tărnența hai amare
 phurența. Si te gias amare ciavența hai
 amare ceianța, amare brakheanța, ama-
 re buzneanța hai amare guruvența, kă
 si amen ăk sărbătoarea ande cinstea le
 RAieski.
¹⁰ O faraono phendea lenghe:
 — O RAI si ciaces tumentă kana va da-
 va tumaro drom, tumen andăk than tu-
 mare ciavența! Dikhen kă si nasul so si
 tumen dă gînd te keren! ¹¹ Na, na! Gian
 tume, ăl murș, hai slujin le RAieske, kă
 numa kadaia manglen!
 Hai sas dine avri katar o faraono.
¹² O RAI phendeas le Moiseaske:
 — Vazde keo vast po them le Egiptos-
 ko kaște aven ăl lăkuste po them, kaște
 han saoro zelenimos le phuiako, sea so
 mukleas o bar.
¹³ O Moisea vazdeas pi rovli po Them
 le Egiptosko, hai o RAI kerelas te phur-
 del ăk braval po them katar înklel o
 kham, saoro ghes hai saorî reat kodoia.
 Detehara, e braval katar înklel o kham
 anelas ăl lăkuste. ¹⁴ Hai aviles pă saoro
 Them le Egiptosko, ăk roio baro, hai
 laciardile andă saoră riga le Egiptoske.
 Ni ma sas hai nai te mai avel kadea ăk
 roio lăkustengo. ¹⁵ Uciardes o mui sa-
 oră phuiako, hai kaleardes les. Hales
 saoro zelenimos pa-i phuv hai saoro ro-
 do pomengo, sea so acilos katar o bar.
 Ni mai acilos khanci zeleno andă dafia,

nici anda o zelenimos poa kîmpo, andă
 saoro Them le Egiptosko. ¹⁶ O faraono
 dina mui sigo le Moiseas hai le Aronos
 hai phendeas:
 — Kerdem bezeh kontra le RAieski, tu-
 mare Devleski hai kontra tumari. ¹⁷ Dar
 rughiv tut te iertis muro bezeh numa
 e data kadaial! Rughin le RAies, tuma-
 re Devles numa te lel mandar kadav
 mulimos!
¹⁸ O Moisea înklistos katar o faraono
 hai rughisailos le RAieske. ¹⁹ Hai o RAI
 kerdeas te phurdel ăk braval but zurali
 katar o perimos le khamesko, kai lileas
 ăl lăkuste hai ciudea len ando Baro Pai
 le Trestien-go. Ni mai acilis nici ăk lăkus-
 ta pă saoro Them le Egiptoski. ²⁰ Dar o
 RAI kerdeas sar bar o ilo le faraonosko,
 hai ni dineas o drom le israelițengo.

O întuneariko

²¹ O RAI phendeas le Moiseaske:
 — Vazde keo vast karing o ceri kaște
 avel întuneariko po Them le Egiptosko,
 kadea dă întuneariko te daștil pes te pi-
 păs les!
²² O Moisea vazdeas peo vast karing o
 ceri, hai sas întuneariko pîlka andă saoro
 Them le Egiptosko, timpo trine ghesen-
 go. ²³ Nici ni dikhenas pes iekh avre-
 sa, hai koniva ni teleardeas anda peo
 kher timpo trine ghesengo. Dar andă
 thana kai beșenas saoră israelițea, sas
 ghes. ²⁴ O faraono dineas mui le Moiseas
 hai phendeas:
 — Gian hai slujin le RAieske! Numa tu-
 mare brakhea, ăl buznea hai ăl guruva ta
 acion ando them! Tumare ciave va daș-
 tina te gian i on andăk than tumentă.

²⁵ O Moisea puşlea les:

— Si te des amen tu animalea andal jertfe te keras sinia sfînto? Hai i anda o phabarimos dă sea, kaşte anas len le RAieske, amare Devleske? ²⁶ Hai i amare animalea trăbul te gian amenţa hai ta na aciol nici iekh anda lende. Hai gi kana aresasa othe, nici ame ni gianas sa-venţa si te slujis le RAieske, kă anda lende va lasa kaşte slujis le RAieske, amare Devleske.

²⁷ Dar o RAI kerdeas sar bar o ilo le faraonosko, hai ni kamnos te del lengo drom. ²⁸ O faraono phendeas le Moiseaske:

— Telear mandar! Ta na mai dikhav tut, kă kana mai dikhava tut, si te meres!

²⁹ O Moisea dineas anglal:

— Sar kames tu. Nai te mai dikhav tut.

11 O RAI phendeasas mai anglal le Moiseaske:

— Va anava înkă âk urgia po faraono hai po Egipto. Pala kodoia va dela tumaro drom kotar. Dar kana va dela tumaro drom, kear si te gonil tumen dă sea kotar. ² De дума le poporosa, ka fiosavo manuş te manghel katar peo vecino hai fiosavi giuvli katar pi vecina bukea ruposke hai sumnakaske!

³ O RAI dineas le poporos miştimos anglal egipteia. I o Moisea sas dikhlo but baro ando Them le Egiptosko, anglal slujitorea le faraonoske hai angla o poporo.

⁴ O Moisea mai phendeas le faraonoske:

— Kadea del дума o RAI: «Kam ko maşkar le reakeako si te nakhav anda o Egipto, ⁵ hai saoră kerde anglal anda o Them le Egiptosko va merena, katar

o kerdo anglal le faraonosko, kai beşel po skauno leske thagarimasko, hai i sea angluno kerdo le roabako kai beşel ko bar le asavesko, hai i sea kerde anglal le animalenghe paşa o kher. ⁶ Andă saoro Them le Egiptosko si te avel bare ţipimata, kadea sar ni mai sas hai nai te mai avel. ⁷ Dar kă saoră israeliţea, katar âl manuş gi kăl animalea paşa o kher, nici âk giukel ni va başăla, kaşte gianen kă o RAI ni kerel le Israeloske sar kerel le Egiptoske.» ⁸ Atuncia saoră slujitorea kire si te aven mande, si te bangheon angla mande, hai va phenena: «Telear, tu hai saoro poporo kai gial pala tute!» Pala kodoia va telearava.

Hai o Moisea înklisto katar o faraono, pherdo holi.

⁹ O RAI phendeasas le Moiseaske:

— O faraono nai te aşunel tumendar, ka mîră minuni te aven but ando Them le Egiptosko.

¹⁰ O Moisea hai o Aron kerdes saoră minuni kadala angla o faraono. Dar o RAI kerdeas sar bar o ilo le faraonosko, hai ov ni dineas o drom le israeliţengo anda lesko them.

Ăl israeliţea telearen anda o Egipto

(O înklistimos 12:1–13:16)

O RAI phendeas le Moiseaske hai le Aronoske so te keren ke Patraghi

12 O RAI phendeas le Moiseaske hai le Aronoske ando Them le Egiptosko:

⁶ O faraonos ciuteas le grasten kă peo urdon le războiesko, hai lileas pesa i pi armata. ⁷ Lileas şov şăla urdona marimaske alome hai saoră urdona marimaske le Egiptoske. Andă fiosavo urdon sas ofiţerea. ⁸ O RAI kerdeas sar bar o ilo le faraonosko, o thagar le Egiptosko, hai ov ghelos te astarel le israeliţen. Ăl israeliţea înklistesas bi darako. ⁹ Ăl egipteia gheles pala lende te astaren len, hai saoră urdona le faraonoske, leske manuş păl grast hai leski armata aresle len othe ko baro pai, kai vazdesas pe korturi, paşa o Pi-Hahiroto, iekh angla aver le Baal-Ţefon.

¹⁰ Kana o faraono paşilos, âl israeliţea vazdes pe iakha, hai dikhles kă âl egipteia avenas pala lende. Darailes zurales hai dine mui le RAies. ¹¹ Hai phendes le Moiseaske:

— Andean amen te meras ande mulani, kă nai thana prahomaske ando Egipto? Sostar înkaladean amen anda o Egipto? ¹² Ni phenasas tuke ando Egipto: «Muk amen te slujis le egipteianghe?» Kă afi sas mai mişto te slujis le egipteianghe dă sar te meras ande mulani.

¹³ O Moisea dineas anglal le poporos:

— Na daran, ajukearen, hai dikhen sar hastravel tumen o RAI aghes! Kăci kadala egipteia, saven dikhen len aghes, nai te mai dikhen len nici âk data. ¹⁴ O RAI si te mardeol anda tumende, tume ni trăbul te keren khanci!

¹⁵ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Soste des man mui? Phen le israeliţenghe te telearen! ¹⁶ Tu vazde ki rovli, întinzosar keo vast karing o baro pai hai pharav les, ka âl israeliţea te nakhen an-

da lesko maşkar pă şukimaste! ¹⁷ Hai me si te kerav sar bar o ilo le egipteianghe, kaşte gian pala lende. Si te avav dikhlo opre anda so si te kerav le faraonoske, saoră armatake leski, leske urdonenghe hai leske manuşanghe pal grast. ¹⁸ Hai si te gianen âl egipteia kă me sem o RAI, kana si te avav dikhlo opre andai kauza so va kerava le faraonoske, leske urdonenghe hai leske manuşanghe păl grast.

¹⁹ O Îngero le Devlesko, savo gialas angla e armata le Israeloski, ghelos pala lende, hai o stîlpo le norosko savo gialas angla lende, beşlos pala lende. ²⁰ Ov ghelos maşkar e armata le Egiptoski hai maşkar e armata le Israeloski. O noro păk rig sas kalo, hai pă koiaver lumini-las e reat. Hai saorî reat âl dui tabere ni paşiles iekh avreate. ²¹ O Moisea întinzosardeas peo vast karing o baro pai, hai o RAI phurdeas po baro pai saorî reat âk bravaleasa zurali katar înklel o kham, şukeardeas o baro pai, hai o pai deskeailos andă dui. ²² Ăl israeliţea nakhles maşkar o baro pai p-e phuv şuki, hai o pai beşelas sar âk zido ke ciacii hai ke stîngo lenghi. ²³ Ăl egipteia gianas pala lende te astaren len, hai saoră grast le faraonoske, âl urdona hai âl manuş păl grast ciute pes pala lende ando maşkar le bare paiesko. ²⁴ De tehara andai reat o RAI, anda o stîlpo le iagako hai le norosko, dikhleas karing e armata le egipteianghi hai hasailes daratar. ²⁵ Phangleas âl roţi le urdonenghe hai pharardeas lengo giamos. Ăl egipteia phendes:

— Haida te naşas katar o Israel, kă o RAI mardeol anda lende kontra le egipteianghi.

¹¹ Kana va înghearela tut o RAI ando them le kanaanițengo, sar haleas sovel tuke hai ke dadenghe, hai kana va dela les tuke, ¹² te cius rigate le RAieske fiosaves kerdo angluno hai fiosaves kerdo angluno ke animalenghe pașa o kher. Āl murș si le RAieske. ¹³ Te pokines anda kiro fiosaves angluno kerdo le hârnea-ko âk mielosa! Hai kana ni va pokinesa les, te phaghles leski kor! Te pokines anda kiro fiosaves ciavo kerdo anglal anda ke ciave! ¹⁴ Hai kana va pucela tut keo ciavo dak data: «Soste keres kadaia?», te des les anglal: «Vastesa zuralo înkaladea amen o RAI anda o Egipto, anda o them le robeako. ¹⁵ Kana o faraono sas șăralo hai ni dineas amaro drom, o RAI mudardeas saoră kerde anglune anda o Them le Egiptosko, katar âl kerde anglune le manușanghe gi kâl kerde anglune le animalenghe pașa o kher. Kodolaske anav jertfa le RAieske fiosaves kerdo angluno dă rig murșani, dar pokinav anda fiosavo ciavo kerdo anglal anda mîră ciave.» ¹⁶ Kadaia va amintila tuke, sar âk semno po vast sau po cikat, kă vastesa zuralo înkaladea amen o RAI anda o Egipto.

O RAI hastravel le evreen ko Baro Pai le Trestiengo

¹⁷ Păce o faraono dineas o drom le poporosko, o Del ni îngheardeas len po drom karing o them le filisteengo, i kă sas mai harno, kă o Del phendeas:

— Daștilas te fal nasul le poporos kana dikhen război, hai si te rin pes ando Egipto.

¹⁸ O Del îngheardeas le poporos pāk drom mai lungo, po drom kai gial andai

mulani karing o Baro Pai le Trestien-go. Āl israelițea înkliste gata te mardeon anda o Them le Egiptosko. ¹⁹ O Moisea lileas âl kokalea le Iosifoske, kă o Iosif ciuteasas le israelițen te han sovel:

— Ciaces va ajutila tumen o Del. Te len i mîră kokalea katar tumentă!

²⁰ Teleardeas anda o Sukot hai beșles ko Etamo ande rig le muleaneaki. ²¹ O RAI gialas angla lende: o ghes andăk stîlpo norosko, kaște sikavel lenghe o drom, hai e reat andăk stîlpo iagako, te del len lumina. Kadea daștisailles te gian o ghes hai i e reat. ²² O stîlpo le norosko ando timpo le ghesesko hai o stîlpo le iagako ando timpo le reakeako ni dureolas angla o poporo.

14 O RAI phendeas le Moiseaske: — ² Phen le israelițenghe te bolden pes hai te vazden peo korto angla o Pi-Hahiroto, mașkar o Migdol hai o pai o baro, iekh angla avreste le Baal-Ţefon! Angla o than kadava te vazden tumare korturi, pașa o baro pai. ³ O faraono va phenela andal israelițea: «Haisailles ando them, ni daștin te telearen andai kauza le muleaneaki.» ⁴ Me si te kerav sar bar o ilo le faraonosko, va giala pala lende te astarel len. Me si te avav dikhlo opre andai kauza so si te kerav le faraonosa hai saorî armata leski, hai âl egipteia va gianena kă me sem o RAI.

Āl israelițea kerde kadea. ⁵ Kana phendineailos le thagareske le Egiptosko kă o poporo nașlos, o faraono hai leske slujitorea boldineailles. Phendes:

— So kerdeam! Mukleam le Israelos te telearen hai ta na mai slujin amenghe!

— ² O cion kadava si te avel anda tumende o cion o angluno, o angluno cion anda o bârș si te avel anda tumende. ³ Phenen saoră poporoske le Israelosko: «Andă le deșengo ghes anda o cion kadava, fiosavo manuș te lel âk mielo sau âk iedo anda pi famelia, âk mielo anda fiosavo kher! ⁴ Kana si prea țîra ando kher andak mielo, te lel les pe vecinosa o mai pașardo, pala o număro le manușango! Dikhen kabor daștil te hal fiosavo anda o mielo kodova! ⁵ Te len anda tumende âk mielo sau âk iedo, te avel lacio, te avel andai rig murșani hai âk bârșăsko! ⁶ Înkearen les gi ando ghes le deșuștarengo o cion kadava, hai saoră manuș anda o Israel te cinen les kana perel o kham! ⁷ Te len anda lesko rat hai te makhen âl dui stîlpi le udareske hai o prago opral le kheresko kai va hana les! ⁸ O mas te han les ande reat kodoia, peko p-e iag, hai te han les marnesa bi dospime hai zelenimatența kerke. ⁹ Na han les bi peko sau kirado andă paieste, numa peko ke iag întregu: le șăresa, le pîrnența hai le măruntaiența! ¹⁰ Na muken khanci anda leste gi detehara! So va aciola anda leste pă detehara, phabaren les ande iag! ¹¹ Kana han les, te aven gata hureade te telearen, âl poghimata andăl pîrne hai e rovli ando vast, hai han les sigu: Si e Patraghi le RAieski!

¹² Ande reat kodoia va nakhava anda o Them le Egiptosko hai va dava dab saoră anglune kerde ando Them le Egiptosko, katar âl manuș gi kâl animalea pașa o kher. Va kerava kris kontra saoră devlenghi le Egiptoske: me sem o RAI. ¹³ O rat si te avel o semno pâl khera kai sen.

Va dikhava o rat hai si te nakhav pașa tumende, kadea kă nai te kerdeol tumenghe nici âk rimomos, kana va dava dab o Them le Egiptosko.

E sârbătoarea le azimenghi

¹⁴ Ta na bistren o ghes kadava, sârbătorin les ande cinstea le RAieski! Te avel âk kris veșniko kaște sârbătorin lan andak neamo andă aver neamo! ¹⁵ Timpo iefta ghesengo trăbul te han marno bi dospime. Ando ghes o angluno trăbul te ciuden e drojdia anda tumare khera, kă orkon va hala marno dospime andă kodola iefta ghesa, te avel dureardo anda o mașkar le Israeloske! ¹⁶ Ando ghes o angluno kiden tumen hai te avel tumen âk sârbătoarea sfînto, hai i andă le ieftango ghes kiden tumen hai te avel tumen âk sârbătoarea sfînto. Andăl ghesa kodola na keren nici âk buki, numa te keren hamos fiosaveske!

¹⁷ Înkearen e sârbătoarea le azimenghi, kă ando ghes kodova înkaladem tumare oști anda o Them le Egiptosko! Înkearen o ghes kodova sar âk kris veșniko andak neamo andă aver neamo! ¹⁸ Ando cion o angluno, andă le deșuștarengo ghes le cionesko, e reat, han marno bi dospime, gi ande reat le gheseski biștaiekh le cionesko! ¹⁹ Timpo iefta ghesengo ta na arakhadeol drojdia andă tumare khera, kă orkon va hala marno dospime te avel dureardo anda o mașkar le poporosko le Israelosko, kă si străiino, kă si israelito. ²⁰ Na han khanci dospime! Orkai beșena, han marno bi dospime!»

E Patraghi

²¹ O Moisea dinea mui saoră phuren le Israeloske hai phendea lenghe:

— Gian te len âk mielo sau âk iedo anda tumare fameli, hai cinen les andai Patraghi! ²² Len âk legătura isoposki, kinghearen lan ando rat anda o kastro no hai makhen o prago opral hai âl dui stîlpi le udareske le ratesa anda o vaso! Koniva anda tumende ta na înklen anda o kher gi detehara! ²³ O RAI va nakhela kaşte del dab o Egipto, hai kana va dikhela o rat po prago opral hai pâl dui stîlpi le udareske, va nakhela paşa o udar hai ni mukel koles kai mudarel te gial andă tumare khera kaşte del tumen dab.

²⁴ Înkearen e buki kadaia sar âk krisimos anda tute hai anda ke ciave veşniko! ²⁵ Kana va înrina ando them savo va dela les tumenghe o RAI, sar phendeas, încearen kadav obicei! ²⁶ Hai kana va pucena tumen tumare ciave: «So si o obicei kadava anda tumende?» ²⁷ Den len anglal: «Si e jertfa te keras e sfinto sinia le Patragheaki ande cinstea le RAieski, pentrukă nakhlos paşa âl khera le israeliţenghe ando Egipto, kana dineas dab o Egipto, hai hastradeas amare khera.»

O poporo dine kocia hai înkinosailos. ²⁸ Âl israeliţea teleardes hai kerdes kadea sar phendeasas o RAI le Moiseaske hai le Aronoske.

²⁹ Ko maşkar le reakeako, o RAI dineas dab saorăn kerde anglal anda o Them le Egiptosko, katar o angluno kerdo le faraonosko, savo beşel po skauno le thagaresko, gi ko angluno kerdo kolesko kai

si phandado, hai sea kerde anglal le animalenghe paşa o kher. ³⁰ O faraono uştilos e reat, ov hai saoră slujitorea leske, hai saoră egipteia, hai sas bare ţipimata ando Egipto, kă ni sas kher ta na avel âk mulo. ³¹ Ande reat kodoia o faraono dineas mui le Moiseas hai le Aronos hai phendea lenghe:

— Uşten, înklen anda o maşkar mîră poporosko, tume hai âl israeliţea! Gian te slujin le RAieske, sar phenden! ³² Len i tumare brakhean, tumare buznean hai tumare guruven, sar phenden! Gian hai binekuvintin man i man!

³³ Âl egipteia zorinas le poporos te learen sigo anda o them, kă phenenas: „Sea si te meras!” ³⁴ O poporo lileas o aluato anglal gi kai te ciul drojdia andă leste. Uciardes pe bălăi andăl hai-ne hai ciute len pâl dume. ³⁵ Âl israeliţea kerdesas so phendeasas o Moisea hai manglesas le egipteianghe bukea rupeoske hai sumnakaske hai ũoale. ³⁶ O RAI kerdesas ka âl egipteia te dikhen mişto le poporos, hai dine len so mangles. Kadea kă nangheardes le egipteien.

Âl israeliţea telearen anda o Egipto

³⁷ Âl israeliţea teleardes anda o Ramses karing o Sukot. Sas paşă şov şăla mii murş kai gianas telal, bi le ciavengo hai le romneango. ³⁸ But manuş anda aver naţi gheles lenţa, hai brakhea, buznea hai guruva, but mai but animalea. ³⁹ Ando o aluato, kai lilesas les anda o Egipto, pekles marno bi dospime, kă înkă ni dospisailosas, kă sas gonime katar âl egipteia. Ni daştisailles te mai beşen, nici ha-

mos ni kerdes anda peste. ⁴⁰ Âl israeliţea beşles ando Egipto ştar şăla hai treanda bărş. ⁴¹ Kana kerdiles ştar şăla hai treanda bărş, ando ghes kodova, saoră oşti le RAieske înkliste anda o Them le Egiptosko. ⁴² E reat kodoia le RAies sas les grija lendar, kaşte înkalel len anda o Them le Egiptosko, kadea kă e reat kodoia saoră israeliţea trăbul te avel len grija ta na soven ande cinstea le RAieski andak neamo andă aver neamo.

Mai but andai Patraghi

⁴³ O RAI phendeas le Moiseaske hai le Aronoske:

— Kadaia si e kris le Patragheaki: Nici âk străiino ta na hal anda late! ⁴⁴ Saoră robi kinde hai cinde tele daştin te han anda late. ⁴⁵ Dar âk manuş străiino kai beşel âk ũira andă keo them, sau âk manuş străiino kai kerel tumenghe buki, ta na hal. ⁴⁶ Hai te hal pes andră andăl khera, ta na le dălok mas avri andal khera! Ta na înkhearen nici âk kokalo! ⁴⁷ Saoro poporo le Israelosko te încearen e Patraghi! ⁴⁸ Kana âk străiino, kai beşel tute, va kamela te kerel e Patraghi le RAieski, orso murş andă leski famelia trăbul cindo tele. Pala kodoia va daştila te kerel lan, hai si te avel sar âk manuş kerdo ando them. Dar nici âk bi cindo tele ta na hal anda late! ⁴⁹ Sa kadav sikaiimos si te avel anda o băştinaş hai i anda o străiino savo va beşela andă tumaro maşkar!

⁵⁰ Saoră israeliţea kerdes sar phendeasas o RAI le Moiseaske hai le Aronoske. ⁵¹ Hai kear ando ghes kodova, o RAI înkaladeas anda o Them le Egiptosko le israeliţen, pala lenghe oşti.

Sar te încearen goghi o poporo le evreengo anda soste kerdeas o RAI

13 O RAI phendeas le Moiseaske: — ² Sfinţosar manghe orsavo kerdo anglal. Orsavo ciavo angluno andal israeliţea, kadikita andal manuş, kabor i andal animalea paşa o kher: si muro.

³ O Moisea phendeas le poporoske:

— Na bistar o ghes kadava, kana înklisten anda o Egipto, anda o them le robiako! Kă vastesa zuralo înkaladea tumen o RAI katar. Na han khanci dospime! ⁴ Înklen aghes, ando cion Abib! ⁵ Kana va înghearela tut o RAI ando them le kanaaniţengo, le hetiţengo, le emoriţengo, le heviţengo hai le iebuşiţengo, anda savo haleas sovel ke dadenghe kă va dela la tuke, o them kai thabdel thud hai abghin, te înceares o obicei kadava ando cion kadava! ⁶ Timpo iefta ghesengo te has azimea, hai andă le ieftango ghes te avel tut âk sərbătoarea ande cinstea le RAieski! ⁷ Te has azimea iefta ghes! Ta na arakhadeol tute khanci dospime! Nici drojdia ta na dikheol andă saoro them kiro! ⁸ Ando ghes kodova te phenes ke ciaveske: «Kerav kadaia, anda so kerdeas o RAI anda mande, kana înklistem anda o Egipto.» ⁹ Kadai sərbătoarea te avel tuke amintirea sar âk semno po vast hai sar âk semno kai anel amintea po cikat, kaşte des duma anda o sikaiimos le RAiesko andă saoră ghes, kă vastesa zuralo înkaladea tut o RAI anda o Egipto. ¹⁰ Andă kadala ghesa te înceares kadai porunka, andă fiosavo bărş!